

Evaluatierapport “Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026”

Gemeente Landsmeer

Opdrachtgever	Gemeente Landsmeer
Versie	1.0
Datum	31 maart 2026
Auteur	I. Bruijgom – United Quality

United Quality

Advies en Aanbesteding in Afval en Automotive

COLOFON

United Quality B.V.

Weide 6, 4206 CJ Gorinchem

Internetadres: www.unitedquality.nl

E-mail: info@unitedquality.nl

Telefoonnummer: 030 - 699 54 31

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	5
2. Begrippenlijst.....	7
3. Inleiding	9
3.1 Doel evaluatie.....	9
3.2 Verandering focus VANG - HHA.....	10
3.2.1 Afvaltaken gemeenten.....	10
3.2.2 Afvaldriehoek: milieu, service en kosten	10
3.2.3 Veranderde focus VANG - HHA	10
4. Stand van zaken hoofddoelstellingen Beleidsplan	12
4.1 Milieudoelstelling: Reductie restafval per inwoner van 243 kg (2019) naar 158 kg (2026).....	12
4.1.1 Haalbaarheid VANG-doel binnen planperiode	12
4.1.2 Resultaat hoeveelheid restafval 2024.....	12
4.1.3 Doorkijk hoeveelheid restafval 2026	12
4.1.4 Belang ambitie verlaging hoeveelheid restafval.....	13
4.2 Milieudoelstelling: Verhoging gescheiden ingezamelde grondstofstromen van 52% (2019) naar 66% (2026), waarvan 85% voor recycling/hergebruik.	13
4.2.1 Gescheiden inzameling	13
4.2.2 Recycling	14
4.3 Servicedoelstelling: Aanbieden van een passend serviceniveau aan inwoners. Inwoners kunnen zich dicht bij huis van tenminste zes afvalstromen ontdoen. Tenminste 90% van de inwoners ervaart geen problemen bij het ontdoen van afval.	14
4.3.1 Inzamelstrategie.....	14
4.3.2 Meldingen inwoners	16
4.4 Financiële doelstelling: Beperken van de afvalbeheerkosten tot maximaal €1,31 miljoen per jaar in 2026	19
5. Stand van zaken maatregelen Beleidsplan	21
5.1 Inleiding.....	21
5.2 Overzicht / samenvatting van de beoogde maatregelen	21
5.3 Evaluatie per maatregel	22
5.3.1 Algemene maatregelen.....	22
5.3.2 Maatregelen voor laagbouw.....	26
5.3.3 Maatregelen voor hoogbouw	27
5.3.4 Maatregelen voor de milieustraat	28
5.3.5 Uitvoering & organisatie (regie & uitvoeringsplan)	29
6. Mogelijke aanpassingen, kansen en risico's	30

6.1 Inleiding.....	30
6.2 Conclusie en aandachtspunten maatregelen in hoofdstuk 5.....	30
6.3 Doelstelling recyclingpercentage VANG-HHA	31
6.4 CO ₂ -heffing en WBM	32
6.4.1 CO ₂ -heffing.....	32
6.4.2 WBM	33
6.4.3 Mogelijke financiële consequenties.....	33
6.5 Inzetten op reductie restafval	33
6.5.1 Inleiding	33
6.5.2 Nascheidingsresultaat fijn restafval	33
6.5.3 Grof huishoudelijk afval	34
6.5.4 Sorteeraanlyse restafval	38
6.6 Slotopmerkingen	42
6.6.1 Afronding maatregelen beleidsplan	42
6.6.2 Monitoring en evaluatie	42
6.6.3 Communicatie.....	42
6.6.4 Vervolgstappen pas als de basis op orde is.....	42
6.6.5 Terughoudendheid bij uitbreiding tariefgroepen afvalstoffenheffing	43
6.6.6 Voorstel formele verlenging en voorbereiding nieuw Beleidsplan.....	43

1. Samenvatting

Doel en scope

Deze evaluatie toetst de voortgang en effectiviteit van het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 van de gemeente Landsmeer. De focus ligt op de realisatie van de vier hoofddoelstellingen (milieu, service en kosten) en op de uitvoeringskwaliteit van de maatregelen in de wijk en de milieustraat, inclusief datakwaliteit voor sturing en verantwoording. De evaluatie is primair gebaseerd op prestaties in 2024 (terugkijkend naar eerdere jaren), aangevuld met actuele inzichten en de contractuele context.

Voortgang hoofddoelstellingen

Milieu – reductie restafval

Het gemiddelde (fijn + grof) restafval per inwoner daalde van 243 kg (2019) naar 201 kg (2024) (-17%). De ingezette koers wijst op verdere daling, maar met de resterende tijd en opgave is het hoogst onzeker of de 158 kg in 2026 haalbaar is. De basis (registratie en toegang) moet eerst overal aantoonbaar op orde zijn om effect te maximaliseren.

Milieu – scheiding en recycling

Het scheidingspercentage steeg naar 55% (2024). Door uitvoeringsknelpunten en aangescherpte toegang/registratie is dit nog niet het eindbeeld. Tegelijkertijd is binnen de gescheiden stromen 85% benut voor recycling/hergebruik (2024), conform de beleidsdoelstelling voor de uitvoeringsperiode. De (nationale) VANG-HHA focus is sinds 2024 verschoven naar recyclingkwaliteit en -percentage ($\geq 60\%$ in 2030; doorkijk EU 65% in 2035), wat de door de gemeente ingezette koers bevestigt.

Service – passend serviceniveau

Inwoners kunnen zich dicht bij huis van zes stromen ontdoen (fijn restafval, GFT, OPK, glas, textiel, GHA). Het aantal geregistreerde klachten in 2024 (194) wijst op een laag aandeel (ca. 1,7% van het inwoneraantal), waarmee de doelstelling "minimaal 90% ervaart geen problemen" in hoofdlijnen gehaald lijkt. Kanttekening: bij hoogbouw speelden storingen/toegang tot verzamelcontainers (eind 2024 plaatsing, tijdelijke openstelling), waardoor ervaren hinder lokaal hoger kon zijn. Structurele categorisering en maandrapportages zijn noodzakelijk om verfijning en borging te realiseren.

Kosten – kostenbeheersing

De daadwerkelijke kosten 2024 (€ 1.395.114) lagen boven de verwachting uit het Beleidsplan (€ 1.238.921). Voor 2026 is € 1.546.651 begroot; de doelstelling (€ 1,31 mln) wordt niet gehaald. Als oorzaken hiervoor zijn hiervoor onder meer aan te wijzen stijgende inzamel-/verwerkingskosten en hogere binnendienstlasten. Contractbewaking, transparante facturatie en maandelijkse managementrapportages zijn randvoorwaardelijk (in het kader van de kostenbeheersing).

Uitvoering en monitoring (data)

De lediging van gechipte minicontainers (laagbouw) wordt sinds oktober 2025 daadwerkelijk geregistreerd. Ook is de toegangscontrole op verzamelcontainers (hoogbouw) grotendeels operationeel, maar vereist nog volledige sluiting en stabiliteit. Door de periode van tijdelijke openstelling, is GFT bij hoogbouw voornamelijk als restafval verwerkt en kan afvaltoerisme (en bedrijfsafval) in die periode niet uitgesloten worden (wat ook geldt voor niet gechipte restafval minicontainers). Daarmee waren cijfers over aanbiedgedrag en ledigingen zeer beperkt c.q. onbetrouwbaar. Een monitoringperiode van 6 tot 12 maanden (bij voorkeur minimaal 12 maanden) is nodig om effecten zuiver te meten en eventueel bij te sturen.

Kansen en risico's

De CO₂-heffing en WBM (afvalstoffenbelasting) stijgen richting 2026-2035¹, wat een opwaartse kostendruk op verbranding van grof en fijn restafval veroorzaakt. Dat bevestigt het belang van restafvalreductie en schone monstroomen. Daarnaast blijkt dat een deel van het fijn restafval niet via nascheiding is verwerkt, wat zowel het milieuresultaat als de vergoeding drukt. Naleving van contractuele nascheidingsverplichtingen is essentieel.

Conclusie

De basis (toegangssystemen, registratie, eenduidige meldcategorisering, maandrapportages) is randvoorwaardelijk voor de uitvoering en behoort onvoorwaardelijk op orde te zijn en te blijven. Het is advies om lopende maatregelen af te ronden en 6-12 maanden (voorkeur voor minimaal 12 maanden) monitoring met kwartaalrapportages op werking en kwaliteit. Ook is het advies om de communicatie te intensiveren (GFT-kwaliteit, keukenemmers/-bakjes, juist containergebruik, wijkgericht), hoogbouw-GFT volledig uitzetten en schone stroom stimuleren op de milieustraat. Overweeg, maar niet eerder dan nadat de basis aantoonbaar functioneert, diftar-light (na raadconsultatie). Verder is het advies om terughoudend te zijn met extra tariefgroepen in de afvalstoffenheffing. Tot slot is het voorstel om het Beleidsplan formeel met 2 jaar te verlengen en de voorbereiding te starten van een nieuw beleidsplan op actuele prestaties, VANG/EU-doelen en financiële doorrekening.

¹ Vanaf 2028 wordt een sterke stijging voorzien.

2. Begrippenlijst

In het Beleidsplan 2021-2026 van de gemeente Landsmeer (hierna: Beleidsplan) worden verschillende specifieke begrippen gebruikt. Hieronder zijn deze begrippen verklaard. De begrippen zijn in het document niet consistent met een hoofdletter geschreven.

Begrip	Verklaring
AEC	Afvalenergiecentrale. Een AEC is een afvalverbrandingsinstallatie (AVI). Bij de verwerking van afval in een AVI komt energie vrij. Een AVI kan daardoor energie produceren (in technische zin in de vorm van elektriciteit, verwarming, koeling of stoomproductie). Als een AVI voldoende energie-efficiënt is krijgt deze een R1-status. Een AVI met een R1-status is een AEC. Afval dat in een AEC wordt verwerkt is te kwantificeren als verwerking met nuttige toepassing (stap d uit de Afval hiërarchie).
ASH	Gemeentelijke afvalstoffenheffing.
Afvalhiërarchie	In de Wet milieubeheer (artikel 10.4 lid 1) is een prioriteitsvolgorde opgenomen voor het beheer van afvalstoffen (afvalhiërarchie). Deze is verder gedefinieerd in het Circulair Materialenplan (voorheen Landelijk Afvalbeheerplan (LAP 3) als stap a tot en met stap e: a) Preventie; b) Hergebruik; c) Recycling; d) Andere nuttige toepassing, waaronder energierecuperatie; e) Verwijdering.
AVI	Afvalverbrandingsinstallatie
Beleidsplan	Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021 – 2026 van de gemeente Landsmeer
Bronscheiding	Methode van afvalscheiding waarbij afvalstromen direct bij de ontdoener (de inwoners) gescheiden ingezameld worden.
Circulair Materialenplan	Het Circulair Materialenplan (CMP) ondersteunt de transitie naar een circulaire economie. Het is de opvolger van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP). Met het CMP biedt het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat praktische kennis en handvatten aan overheden en bedrijven. Overheden zijn verplicht om de toetsingskaders van het CMP te gebruiken.
Diftar	Gedifferentieerde tarieven per huishouden/ontdoener. Per huishouden/ontdoener wordt geregistreerd hoeveel en wat voor soort afval er wordt aangeboden. Het aanbieden van minder afval resulteert in een lagere variabele afvalstoffen heffing voor dat huishouden/die ontdoener.
Fijn restafval	Huishoudelijk restafval dat wordt aangeboden in een minicontainer of dat door particulieren wordt gebracht naar een (ondergrondse) restafvalcontainer.
GFT	Groente-, fruit-, tuinafval en etensresten.
GHA	Grof huishoudelijk afval.
Glas	Verpakkingsglas van huishoudens (hol glas).
Grof restafval	Huishoudelijk afvalstoffen die zo afwijken naar aard, samenstelling of omvang (volume of afmetingen) dat deze apart aan een inzameldienst of een verwerker van afvalstoffen worden aangeboden en die overblijven nadat afzonderlijke deelstromen (grof tuinafval, meubels, particulier verbouwingsafval, matrassen, etc.) gescheiden zijn gehouden en gescheiden worden ingezameld/afgevoerd. Dit omvat ook de restfractie of fractie 'overig' op de milieustraat, alsook partijen gemengd grof afval die als zodanig

Begrip	Verklaring
	worden aangeboden of bij de inzameling ontstaan (denk aan route-inzameling, het gebruik van (kraak)perswagens, etc.).
Hoogbouw	Manier van bouwen waarbij verschillende woonhuizen in meerdere bouwlagen op elkaar zijn gebouwd.
Laagbouw	Een woning met 1 bouwlaag en kap. Let op: een bouwlaag is niet hetzelfde als een verdieping. Bij laagbouw kan er wel sprake zijn van een bovenverdieping.
Minicontainers	Tweewiel rolcontainers van 140 of 240 liter.
Monostromen	(Afval)stromen die bestaan uit één materiaalsoort of één type product.
Nascheiding	Het scheiden dan wel sorteren van een gemengde afvalstroom in verschillende deelstromen, nadat deze bij de ontdoener (de inwoners) ingezameld zijn.
OPK	(Oud) papier en karton.
PMD	Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drankenkartons
Restafval	Mengsel van naar aard en samenstelling verschillende onderdelen van huishoudelijk afval dat ontstaat nadat afzonderlijke deelstromen (GFT, OPK, glas, textiel, enz.) gescheiden zijn gehouden en gescheiden worden ingezameld/afgevoerd. Dit is zowel grof- als fijn huishoudelijk restafval.
VANG – Huishoudelijk afval (HHA)	Het Rijksprogramma Van Afval Naar Grondstof. Het is ontwikkeld om gemeenten te helpen de nodige stappen te zetten naar een circulaire economie. Het doel voor heel Nederland is om in 2050 volledig circulair te zijn. Voor de komende jaren ligt de focus op het nog beter scheiden van restafval en het verbeteren van de kwaliteit van deelstromen.
Verzamelcontainers	Containers waarop meerdere huishoudens aangewezen zijn voor het ontdoen van hun (huishoudelijk)afval.
WBM	Wet belastingen op milieugrondslag, ook bekend als de afvalstoffenbelasting (WBM). Het betreft de verbrandingsbelasting die per ton afval (storten/verbranding) wordt geheven en jaarlijks door de Belastingdienst wordt vastgesteld.

In het Beleidsplan en dit evaluatierapport worden drie symbolen gebruikt. Deze symbolen hebben de volgende betekenis.

De milieudoelstellingen zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van het Beleidsplan. Dit sluit aan bij de component milieu uit de afvaldriehoek (zie hoofdstuk 3 van het Beleidsplan).

De servicedoelstellingen zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van het Beleidsplan. Dit sluit aan bij de component service uit de afvaldriehoek (zie hoofdstuk 3 van het Beleidsplan).

De financiële doelstellingen zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van het Beleidsplan. Dit sluit aan bij de component kosten uit de afvaldriehoek (zie hoofdstuk 3 van het Beleidsplan).

3. Inleiding

3.1 Doel evaluatie

Gemeente Landsmeer heeft in 2021 het Beleidsplan Afval en Grondstoffen 2021-2026 vastgesteld. In het onderhavige rapport staat het toetsen van de voortgang en effectiviteit van het Beleidsplan centraal.

In het Beleidsplan staan een viertal doelstellingen benoemd, die de gemeente Landsmeer in de periode van 2021 tot en met 2026 wil realiseren. Dit zijn:

Milieudoelstelling: Beperken van de hoeveelheid restafval van 243 kilogram (in 2019) met tenminste 35% naar ca. 158 kilogram per inwoner in 2026.

Milieudoelstelling: Verhogen van het aandeel gescheiden ingezamelde grondstofstromen van 52% (in 2019) naar 66% in 2026. Tenminste 85% van deze grondstofstromen wordt in 2026 aangewend voor recycling of hergebruik.

Servicedoelstelling: Aanbieden van een passend serviceniveau aan inwoners. Inwoners kunnen zich dicht bij huis van tenminste zes afvalstromen ontdoen. Tenminste 90% van de inwoners ervaart geen problemen bij het ontdoen van afval.

Financiële doelstelling: Beperken van de stijgende afvalbeheerkosten tot maximaal €1,31 miljoen per jaar in 2026 (i.p.v. €1,68 miljoen als de huidige werkwijze voortgezet wordt).

Het jaar 2021 was te zien als een implementatiejaar en vanaf 2022 is uitvoering gegeven aan het Beleidsplan. Vanaf 1 juli 2022 is ook het contract met de huidige afvalinzamelaar REMONDIS Nederland B.V. (hierna: REMONDIS) van start gegaan. REMONDIS zamelt niet alle afvalstromen binnen de gemeente in, maar wel een zeer substantieel deel. REMONDIS is ook verantwoordelijk voor een groot deel van de verwerking van de binnen de gemeente Landsmeer ingezamelde afvalstromen, beheer en exploitatie van de milieustraat, Klant Contact Centrum (KCC)/Afvalinfolijn en bepaalde andere taken op afvalgebied.

Het onderzoek naar de situatie in Landsmeer is in de tweede helft van 2025 gestart. Op dat moment waren de totaalgegevens van de gemeente Landsmeer over 2025 nog niet bekend. Om die reden zijn de gegevens over het kalenderjaar 2024 als input voor de uitgevoerde analyses met betrekking tot de huidige situatie gebruikt.

Dit evaluatierapport start met een samenvatting en een begrippenlijst, gevolgd door een inleiding met het doel van de evaluatie, de afvaldriehoek en de gewijzigde VANG-HHA-focus. Vervolgens geeft hoofdstuk 4 de stand van zaken op de hoofddoelstellingen die hierboven beschreven zijn (reductie restafval, scheiding/recycling, service en kosten). Hoofdstuk 5 evalueert de maatregelen per cluster (algemeen, laag- en hoogbouw, milieustraat, organisatie/regie). Tot slot schetst hoofdstuk 6 aanpassingen, kansen en risico's met financiële en operationele consequenties en afsluitende aanbevelingen.

Het onderhavige evaluatierapport is bestemd voor het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Landsmeer. De Gemeenteraad van de gemeente Landsmeer wordt op hoofdlijnen over de uitgevoerde evaluatie geïnformeerd door middel van een raadsinformatiebrief.

3.2 Verandering focus VANG - HHA

3.2.1 Afvaltaken gemeenten

De taken van gemeenten bij afvalinzameling zijn vastgelegd in met name de Wet milieubeheer en het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3), dat vanaf 30 december 2025 is opgevolgd door het Circulair Materialenplan (CMP). Gemeenten hebben een zorgplicht voor huishoudelijk afval en moeten zorgen voor een goed functionerend inzamelsysteem.

Er gelden voor gemeenten de volgende verplichtingen in het kort:

- Huishoudelijk afval inzamelen.
- Een afvalbrengstation bieden.
- Een inzameldienst aanwijzen.
- Gescheiden inzameling mogelijk maken.
- Afvalbeleid formuleren en uitvoeren binnen nationale kaders.
- Bijdragen aan circulaire en recyclingdoelen.
- Afvalstoffenheffing organiseren.

3.2.2 Afvaldriehoek: milieu, service en kosten

Het Beleidsplan heeft een logische structuur en gaat daarbij uit van de zgn. afvaldriehoek. Deze driehoek bestaat uit de componenten (1) milieu, (2) service en (3) kosten. Uitgangspunt in het Beleidsplan is dat nieuw beleid moet leiden tot een verbetering op minimaal één van de onderdelen uit de afvaldriehoek.

Afbeelding 1: Afvaldriehoek

De kunst van modern afvalbeleid is het vinden van de optimale balans tussen kosten, service en milieu, zodat alle drie elkaar versterken in plaats van tegenwerken. Veelal zetten gemeenten in op:

- Milieu verbeteren door scheiding te stimuleren;
- Kosten beheersen door restafval te verminderen;
- Service inzetten om gedrag positief te beïnvloeden.

3.2.3 Veranderde focus VANG - HHA

Sinds 2024 is de landelijke VANG-doelstelling om maximaal 100 kilogram restafval per inwoner te realiseren niet langer het centrale richtpunt binnen het rijksbeleid. De praktijk liet zien dat deze doelstelling in veel gemeenten, ondanks aanzienlijke inspanningen, moeilijk haalbaar bleek. Bovendien werd steeds duidelijker dat het sturen op uitsluitend de hoeveelheid restafval, onvoldoende recht doet aan de bredere ambitie om te bewegen richting een volledig circulaire economie (in 2050).

In de plaats van de oude VANG-doelstelling, is een nieuwe landelijke focus geïntroduceerd: het verhogen van het percentage recyclebaar materiaal binnen het totale huishoudelijke afval. Deze verschuiving sluit aan bij Europese richtlijnen, waarin is vastgelegd dat in 2035 ten minste 65% van het afval gerecycled moet worden. Door te sturen op het verbeteren van de kwaliteit en kwantiteit van gescheiden grondstofstromen - en dus op het verhogen van het daadwerkelijke recyclingpercentage - ontstaat een effectiever en realistischer beleidskader. Concreet stuurt VANG nu op minimaal 60% recycling in 2030, met als Europese doorkijk 65% in 2035.

Afbeelding 2: Recycledoelstelling VANG-HHA

Waar de eerdere norm van 100 kilogram restafval per inwoner zich primair richtte op het beperken van de hoeveelheid reststroom, richt de nieuwe benadering zich op het creëren van schonere, beter recyclebare deelstromen. In de praktijk betekent dit dat gemeenten worden gestimuleerd om verder te investeren in hoogwaardige afvalscheiding, betere voorlichting aan inwoners en effectieve inzamelsystemen die recycling maximaal ondersteunen. Schoon ingezamelde deelstromen leiden immers tot een hogere daadwerkelijke recyclinggraad, minder afkeur bij verwerkers en een efficiëntere inzet van grondstoffen.

De zgn. maximum 100-kilogram-norm is daarmee niet formeel verdwenen, maar heeft haar functie verloren als leidende VANG-doelstelling. In de nieuwe beleidscontext wordt de hoeveelheid restafval beschouwd als een resultaat van de kwaliteit van de grondstoffenstromen en niet langer als het primaire doel op zichzelf. Gemeenten worden aldus ondersteund om te sturen op recyclingprestaties, wat beter aansluit bij de langetermijntransitie naar een circulaire economie en de bijbehorende nationale en Europese verplichtingen.

Deze koerswijziging biedt gemeenten, waaronder gemeente Landsmeer, meer ruimte om maatregelen te richten op die aspecten die het grootste effect hebben op de totale grondstoffenketen. Het betekent ook dat prestaties niet langer uitsluitend worden beoordeeld op de mate waarin restafval wordt beperkt, maar vooral op de mate waarin hoogwaardige, schone en recyclebare stromen worden gerealiseerd. Daarmee ontstaat een evenwichtiger, realistischer en toekomstbestendiger beleidskader voor afvalbeheer en grondstoffenbeleid.

4. Stand van zaken hoofddoelstellingen Beleidsplan

4.1 Milieudoelstelling: Reductie restafval per inwoner van 243 kg (2019) naar 158 kg (2026)

4.1.1 Haalbaarheid VANG-doel binnen planperiode

In het Beleidsplan is vastgesteld dat het realiseren van de toenmalige landelijke VANG-doelstelling - maximaal 100 kilogram restafval per inwoner - binnen de looptijd van dit plan niet realistisch is. Dat had (en heeft) meerdere oorzaken. Zo lag het vertrekpunt in 2019 met 243 kilogram restafval per inwoner relatief hoog, was de bestaande inzamelstructuur destijds onvoldoende toegerust om snel grote stappen te zetten en bood de uitvoeringsperiode van vijf jaar eenvoudigweg te weinig tijd om deze achterstand volledig in te lopen.

Wel werd duidelijk dat er binnen de looptijd van het plan ruimte was om belangrijke eerste stappen te zetten en daarmee de hoeveelheid restafval fors terug te dringen.

4.1.2 Resultaat hoeveelheid restafval 2024

Dat zien we inmiddels terug in de cijfers. In 2019 produceerde een inwoner van de gemeente Landsmeer gemiddeld 243 kilogram (fijn én grof) restafval. In 2024 is dit gedaald tot 201 kilogram per inwoner, een afname van ca. 17%. Hoewel dit een verbetering is, betekent het ook dat er nog een aanzienlijke reductie nodig is om in 2026 maximaal 158 kilogram restafval per inwoner te realiseren, namelijk een verdere daling van 43 kilogram per inwoner in slechts twee jaar tijd en waarvan 1 jaar al verstreken is.

Sinds 2022 heeft de gemeente Landsmeer diverse ingrijpende maatregelen doorgevoerd om de hoeveelheid restafval te verlagen. Het gaat hierbij zowel om aanpassingen in de inzamelstructuur als om beleidswijzigingen en het faciliteren van betere scheidingsmogelijkheden voor inwoners. Veel van deze maatregelen zijn echter nog niet of nog niet volledig zichtbaar in de gegevens (cijfers) van 2024. Het kost tijd voordat nieuwe systemen volledig zijn ingeregeld, bewoners gewend zijn aan de nieuwe werkwijzen en de effecten meetbaar worden in de hoeveelheden ingezameld afval.

In Hoofdstuk 5 en verder wordt verder toegelicht welke maatregelen dit betreft en welk effect hiervan nog wordt verwacht in de komende jaren.

4.1.3 Doorkijk hoeveelheid restafval 2026

Gezien de ingezette koers is het aannemelijk dat de dalende trend zich doorzet en dat er richting 2026 opnieuw een substantiële afname van het restafval zal plaatsvinden. Toch blijft het uitermate onzeker of deze reductie voldoende zal zijn om de doelstelling van maximaal 158 kilogram in 2026 daadwerkelijk te behalen. De resterende opgave is namelijk aanzienlijk en de resterende tijd is te kort voor verdere optimalisatie en om mogelijk aanvullende maatregelen te realiseren.

4.1.4 Belang ambitie verlaging hoeveelheid restafval

Zoals in Paragraaf 3.2.3 van dit evaluatierapport teruggelezen kan worden, is de focus van het Rijksprogramma VANG – HHA naar minimaal 60% recycling in 2030 - met als (Europese) doorkijk 65% in 2035 – verschoven. Dat neemt niet weg om de hoeveelheid restafval te blijven monitoren en belangrijker, om naast de recyclingdoelstelling te blijven sturen op de (substantiële) verlaging van de hoeveelheid (grof en fijn) restafval.

Concreet levert dit het volgende op:

1. Directe kostenreductie: minder kilo's die tegen (fors) stijgende tarieven verbrand/gestort worden (afvalstoffenbelasting en CO₂-heffing).
2. Klimaatwinst: lagere CO₂-emissies t.o.v. verbranden: recycling en hergebruik leveren vermeden emissies op.
3. Hogere materiaalopbrengst: betere kwaliteit van deelstromen (GFT, PMD, OPK, textiel en glas) geeft lagere kosten (vergeleken met fijn restafval) en minder afkeur.
4. Conform wet- en regelgeving: helpt EU- en nationale doelstellingen halen (2025–2035) en reduceert nalevingsrisico's.
5. Toekomstbestendigheid: sluit aan op het Nationaal Programma Circulaire Economie 2023–2030 van de Rijksoverheid en aanstaande Circulair Materialenplan: vergroot grondstoffenzekerheid.

4.2 Milieudoelstelling: Verhoging gescheiden ingezamelde grondstofstromen van 52% (2019) naar 66% (2026), waarvan 85% voor recycling/hergebruik.

4.2.1 Gescheiden inzameling

4.2.1.1 Percentage gescheiden inzameling

Het scheidingspercentage (van afval) gaat over hoeveel van het totale afval binnen de gemeente Landsmeer er aan de bron apart ingezameld is in gescheiden stromen in plaats van alles in de restafvalcontainer.

In 2024 is een scheidingspercentage van 55% behaald.² Dit betekent een stijging ten opzichte van 2019, toen het percentage 52% bedroeg. Hoewel dit een geringe stap vooruit lijkt, is het belangrijk om de ontwikkelingen van de afgelopen jaren mee te nemen om dit cijfer goed te duiden. Diverse beleidsmaatregelen en aanpassingen in de inzamelstructuur beïnvloeden namelijk zowel de totale hoeveelheid als de samenstelling van de ingezamelde afvalstromen.

Een voorbeeld hiervan is dat de toegangscontrole op de milieustraat is aangescherpt. Hierdoor zijn bepaalde afvalstromen - die voorheen wel werden meegewogen in de registratie - sterk afgenomen of zelfs verdwenen. Dit heeft directe invloed op het berekende scheidingspercentage. Tegelijkertijd zijn verschillende ingezette verbeteringen in de inzamelstructuur, communicatie en verwerking nog niet volledig zichtbaar in de gegevens van 2024 (ook vanwege uitvoeringsknelpunten). Zulke maatregelen hebben doorgaans minimaal een jaar nodig om meetbaar effect te sorteren.

Vanaf Hoofdstuk 5 wordt nader toegelicht welke maatregelen de afgelopen jaren getroffen zijn en waarom de effecten daarvan soms pas in de komende perioden goed weerspiegeld zullen worden.

² De berekening is uitgevoerd op basis van de rekenmethode die voor het Beleidsplan is gebruikt.

4.2.1.2 Doorkijk 2026

Vanwege alle ingezette ontwikkelingen is het aannemelijk dat een positieve trend zich richting 2026 doorzet en dat het aandeel gescheiden ingezamelde grondstoffen verder zal stijgen. Wanneer de nieuwe systemen volledig zijn ingeregeld en inwoners zich de nieuwe werkwijze(n) eigen hebben gemaakt, wordt een efficiëntere scheiding verwacht.

Tegelijkertijd blijft het onzeker of deze stijging voldoende zal zijn om de doelstelling van minimaal 66% in 2026 te behalen. Met een percentage van 55% is de afstand tot de doelstelling nog steeds aanzienlijk. Dit betekent dat voortzetting en mogelijk verdere intensivering van de huidige maatregelen nodig is om de gewenste resultaten binnen de gestelde termijn te realiseren. De resterende tijd is echter beperkt voor verdere optimalisatie en eventuele aanvullende maatregelen om de ambitie binnen de gestelde periode te behalen.

4.2.2 Recycling

4.2.2.1 Percentage recycling

Het recyclingpercentage is het aandeel van de totale afval-/grondstoffenstroom dat materieel wordt teruggewonnen en weer als nieuwe grondstof wordt ingezet, dus zonder verbranding voor energie. Het is een maat om de circulariteit te meten.

Wanneer gekeken wordt naar het totaal aan gescheiden ingezamelde grondstofstromen in de gemeente, dan is in 2024 een recycling- en hergebruikpercentage van 85% behaald.³ Hiermee wordt de beleidsdoelstelling voor de uitvoeringsperiode in 2024 gerealiseerd.

Hoewel het recyclingpercentage de gestelde norm heeft behaald, blijft het van belang om de ingezette koers te continueren, waarbij een aandachtspunt de verzamelcontainers in de wijk is. Het realiseren van de bredere scheidingsdoelstelling van 66% in 2026 vergt blijvende aandacht voor zowel de hoeveelheid als de kwaliteit van de gescheiden ingezamelde grondstoffen. Verdere optimalisatie van de inzamelstructuur, gerichte handhaving en het continueren van communicatie- en bewustwordingsactiviteiten blijven daarbij essentieel. In paragraaf 6.3 wordt ingegaan op VANG-HHA-recycledoelstelling van minimaal 60% in 2030.

4.3 Servicedoelstelling: Aanbieden van een passend serviceniveau aan inwoners. Inwoners kunnen zich dicht bij huis van tenminste zes afvalstromen ontdoen. Tenminste 90% van de inwoners ervaart geen problemen bij het ontdoen van afval.

4.3.1 Inzamelstrategie

Er is de afgelopen jaren een eenduidige inzamelstrategie uitgedragen naar inwoners van de gemeente, waarbij inwoners zich van zes afvalstromen dicht bij huis kunnen ontdoen (fijn restafval, GFT, OPK, glas, textiel en GHA). Er zijn grote stappen gezet om de inzamelstructuur waar inwoners gebruik van kunnen maken op orde te brengen en deze moet in de basis voor iedereen duidelijk zijn. Er is een duidelijk onderscheid tussen hoog- en laagbouw. De doelstelling dat inwoners zich dicht bij huis van tenminste zes afvalstromen kunnen ontdoen, is dan ook behaald. In hoofdstuk 5 worden wel enkele belangrijke aandachtspunten toegelicht.

Intensivering GFT-inzameling

Eind 2024 zijn op meerdere locaties extra verzamelcontainers voor GFT geplaatst. De uitbreiding van deze inzamelvoorziening vormt een belangrijke stap in het verder scheiden, het verminderen van restafval en het kwalitatief verbeteren van organische afvalstromen binnen de gemeente. Aandachtspunt is de besluitvorming over de resterende (niet uitgezette) GFT-verzamelcontainers.

³ Hiervoor is -vanwege de vergelijkbaarheid- de berekeningswijze gebruikt, die ten grondslag ligt aan het Beleidsplan.

Aanpassingen in de inzamelstructuur voor restafval (en PMD)

Ook is eind 2024 een omvangrijke vernieuwing van de inzamelstructuur voor restafval/PMD afgerond. Het merendeel van de bestaande verzamelcontainers voor restafval - waarin tevens het PMD-afval wordt ingezameld - is vervangen. Parallel hieraan heeft een brede optimalisatie van de plaatsing en configuratie van de containers voor restafval/PMD plaatsgevonden, gericht op een efficiëntere inzameling en een betere spreiding over de wijken.

Toegangscontrolesystemen

Op de nieuwe verzamelcontainers voor fijn restafval en GFT zijn toegangscontrolesystemen gemonteerd, bedoeld om de toegang tot deze verzamelcontainers te reguleren. Door technische storingen was het voor inwoners regelmatig niet mogelijk om afval correct te deponeren, wat leidde tot overlast en een verstoring van het inzamelproces. Om deze ongewenste situatie te voorkomen en de continuïteit van de afvalinzameling te waarborgen, is besloten de containers tijdelijk open te zetten. Dit betekent dat de toegang niet langer werd beperkt en dat alle inwoners (ook zonder toegangsverificatie) gebruik konden maken van de geplaatste containers. Deze maatregel was noodzakelijk om te voorkomen dat afval zich zou ophopen en om de dienstverlening richting inwoners op peil te houden. Hierdoor is het afval dat in de GFT-verzamelcontainers werd aangeboden, sinds de plaatsing noodgedwongen als restafval verwerkt.

Maatwerk

Verdere uitzonderingen waarvoor maatwerk nodig is, zijn inmiddels grotendeels in kaart gebracht. Vooral toen vanaf oktober 2025 de niet gechipte fijn restafval/PMD containers niet langer ingezameld werden, hebben sommige inwoners aan de bel getrokken.

4.3.2 Meldingen inwoners

4.3.2.1 Aantal meldingen

In de tabel hieronder is een overzicht van de belangrijkste categorieën meldingen van inwoners van de gemeente Landsmeer opgenomen (per jaar vanaf medio 2022 tot en met 12 september 2025). Het betreft de meldingen die (online en telefonisch) via het servicepunt van REMONDIS zijn binnengekomen.

Meldingen	2022	2023	2024	2025 (t/m 12 sept)
Aanvraag container (Nieuwbouw)	44	143	40	26
Aanvraag container (verlies/diefstal)	70	163	107	48
Aanvragen pas (Nieuwbouw / Verhuizing)	70	87	138	58
Aanvragen pas (verlies / diefstal)	53	107	148	108
Afval rondom ondergrondse container	2	2	1	1
Afvoeren container	9	61	28	25
Algemeen / Informatieverstrekking	249	463	425	245
Container werkt niet / Storing	4	0	16	6
GFT Container	5	2	0	0
GFT niet (volledig) opgehaald	41	94	54	34
Grofvuil melden	331	760	776	330
Klacht over inzameling	10	4	0	2
OPK Container	0	2	0	0
Ondergrondse verzamelcontainer	2	1	1	0
Ontheffing Milieustraat	247	488	496	325
Overig	27	58	61	53
Papier niet (volledig) opgehaald	11	63	23	20
REST Container	19	5	0	0
Rest niet (volledig) opgehaald	78	123	99	72
Ruilen voor groter volume	13	26	17	16
Ruilen voor kleiner volume	0	0	1	0
Service - Containers	9	2	1	0
Service - Milieupassen	20	22	1	0
Vervangen kapotte container	44	76	87	51
Vervangen kapotte pas	11	54	18	17
Totaal	1369	2806	2538	1437

Tabel 1: Aantal meldingen (online en telefonisch) servicepunt REMONDIS

Voor de meldingen die binnenkomen via dit servicepunt bestaat een maandelijkse rapportageverplichting aan de gemeente Landsmeer. Er is enkel in de tweede helft van 2025 een rapportage verstrekt in de vorm van een totaaloverzicht per meldingsnummer en tijdstip van binnenkomst, en bovenstaand overzicht. Nu de inzamelstructuur nagenoeg op orde is (zie wel nog de aandachtspunten in Hoofdstuk 5), is het (nog meer) van groot belang dat klachten en meldingen - ook over (ondergrondse) verzamelcontainers - systematisch, volledig en betrouwbaar worden vastgelegd en gerapporteerd. Alleen dan kan de optimale werking worden gecontroleerd en geborgd en kunnen waar nodig aanvullende maatregelen worden getroffen.

4.3.2.2 Aantal klachten

Binnen de gemeente Landsmeer is geen inwonersenquête / klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd om de doelstelling “minimaal 90% van de inwoners ervaart geen problemen bij het ontdoen van afval” te meten. Vandaar dat in deze paragraaf ingegaan wordt op het aantal klachten (als onderdeel van de binnengekomen meldingen over de afvalinzameling bij het servicepunt).

In 2024 zijn er in totaal 194 klachten⁴ geregistreerd door het servicepunt van REMONDIS (online en telefonisch). Het totaal aantal meldingen bij het servicepunt in datzelfde jaar bedroeg 2.538. Uitgaande van het inwoneraantal van de gemeente Landsmeer van 11.661 in 2024 komt dit neer op ongeveer 1,7%.

Bij deze berekening is geen rekening gehouden met het feit dat meerdere klachten mogelijk afkomstig zijn van dezelfde inwoner of betrekking hebben op dezelfde melding, aangezien deze informatie niet beschikbaar is binnen deze rapportage. Daarnaast is het van belang te benadrukken dat bepaalde klachten zijn ingedeeld in andere categorieën (zie de voorgaande paragraaf), waardoor het werkelijke aantal klachten in deze context enigszins kan afwijken. Maar zelfs wanneer de categorieën “Algemeen / Informatieverstrekking” en “Overig” volledig worden meegeteld, komt het percentage uit op circa 5,9% (680 klachten op 11.611 inwoners) en dus nog ruim boven de hiervoor genoemde 90% (minimaal 90% van de inwoners ervaart geen problemen bij het ontdoen van afval).

Uit deze analyse volgt dat het percentage klachten (1,7%) relatief laag ligt in verhouding tot het totaal aantal inwoners. Daarmee is op basis hiervan de conclusie dat de doelstelling – dat minimaal 90% van de inwoners geen problemen ervaart bij het aanbieden van afval – is behaald.

Kanttekeningen hierbij zijn dat vooral bij hoogbouw in de praktijk zich problemen hebben voorgedaan, met name door niet goed functionerende verzamelcontainers. Al was deze invloed beperkt ten opzichte van de in 2024 ingediende klachten, omdat de (nieuwe) verzamelcontainers pas eind 2024 zijn geplaatst. Ook is het aannemelijk dat sommige inwoners gedurende een bepaalde periode zijn gestopt met het melden van klachten, waardoor het werkelijke aantal ervaren problemen mogelijk hoger ligt. Wanneer we enkel kijken naar de groep inwoners van hoogbouwlocaties, zou dit neerkomen op ongeveer 3,4% van de inwoners. Dit percentage ligt nog steeds ruim onder de 10%, wat de doelstelling ondersteunt, maar de gesignaleerde knelpunten bij hoogbouw verdienen nadrukkelijke aandacht (invloed op recyclingpercentage, hoeveelheid restafval, etc.).

4.3.2.3 Bevindingen uit de aangeleverde meldingen en analyse

Op basis van de beschikbare overzichten van meldingen die door de afvalinzamelaar zijn verzameld en gecategoriseerd, volgen hieronder de belangrijkste bevindingen en een analyse:

- Onvoldoende eenduidige categorisering

Meldingen die inhoudelijk in specifieke categorieën thuishoren (zoals storingen aan verzamelcontainer, volle container, defecte toegang, locatie-/bereikbaarheidsproblemen) verdwijnen in de generieke categorieën ‘Overig’ en ‘Algemeen / Informatieverstrekking’. Dit belemmert juiste duiding, prioritering en opvolging van ingediende klachten. Een te hoge inzet op ‘Overig’/‘Algemeen / Informatieverstrekking’ maskeert structurele probleemtipes (bijvoorbeeld storingen of volle containers) en zet de uitvoeringsorganisatie op afstand van de feitelijke oorzaken. De leercyclus (oorzaak → maatregel → evaluatie) wordt hierdoor doorbroken.

- Vermoedelijk dubbele registratie van meldingen (duplicaten)

Meldingen afkomstig van vermoedelijk dezelfde adressen worden in (voornamelijk het online) meldsysteem frequent meerdere malen als nieuwe melding geregistreerd in plaats van als vervolg of

⁴ Zie Tabel 1 in Paragraaf 4.3.2.1 van dit Evaluatierapport. De daarvoor gebruikte categorieën zijn: 1) Afval rondom ondergrondse container, 2) Container werkt niet / Storing, 3) GFT niet (volledig) opgehaald, 4) Klacht over inzameling, 5) Papier niet (volledig) opgehaald en 6) Rest niet (volledig) opgehaald.

update op een bestaande melding. Dit leidt tot opwaartse vertekening van de aantallen, een onderschatting van herhaalmeldingen en een onjuist beeld van de feitelijke prestatie.

- Gevolgen voor sturing en verantwoording

Door bovengenoemde datakwaliteit ontstaat een vertekend beeld in de rapportages. Dit beïnvloedt beleidsmatige keuzes (bijv. extra capaciteit, onderhoudsplanning) en de monitoring van servicenormen (doorlooptijden, oplossingspercentages, beschikbaarheid van containers). Juist nu de inzamelstructuur nagenoeg op orde is, zijn meldingen over verzamelcontainers cruciaal om de verfijning van het systeem in te regelen: gericht onderhoud, optimalisatie van ledigingsschema's, verbeteringen in toegangssystemen en communicatie.

4.3.2.4 Aanbevelingen

Om de rapportageverplichting adequaat na te leven en een betrouwbaar sturingsinstrumentarium te realiseren, is het advies in ieder geval:

- Herijking van de meldcategorieën, duplicaatvermijding en maandelijkse rapportage
 - Stel een beperkte, heldere set hoofdcategorieën vast (onder meer (verzamel)container vol (verdeeld in fracties), minicontainers niet (volledig) opgehaald (verdeeld in fracties), technische storing, toegang/slot, locatie/bereikbaarheid, vervuiling/zwerfafval, communicatie/informatie).
 - Beperk inzet van 'Overig' (tot bijvoorbeeld maximaal 5-10%) en maak subcodes verplicht bij generieke categorieën.
 - Laat definities vastleggen (in een (categorisatie)handboek) en zorg voor periodieke audit (ook evt. kwaliteitscontroles en geef gerichte feedback).
 - Stuur op verstrekking van contractueel vastgelegde maandelijkse rapportages (eis C-10 (rapportage meldingen) en CM-14 (uitgezette/gewisselde minicontainers) Programma van eisen, bijlage bij het contract van de afvalinzamelaar en de gemeente).
 - Analyseer of het mogelijk is om in het online portaal bestaande openstaande meldingen voor hetzelfde adres/container aan te vullen met een update i.p.v. een nieuwe melding.

4.4 Financiële doelstelling: Beperken van de afvalbeheerkosten tot maximaal €1,31 miljoen per jaar in 2026

In het Beleidsplan zijn de totale afvalbeheerkosten -voorzien op basis van het Beleidsplan- doorgerekend. De verwachting was dat de afvalbeheerkosten in 2026 niet hoger zouden zijn dan €1,31 miljoen.

De doorgerekende en verwachte jaarlijkse (afvalbeheer)kosten in het Beleidsplan bedroegen voor 2024 € 1.238.921.⁵ Uiteindelijk bedroegen de daadwerkelijk gerealiseerde kosten in 2024 € 1.395.114. In de begroting van 2026 is een bedrag van € 1.546.651 aan afvalbeheerkosten opgenomen. De doelstelling is dan ook niet behaald.

Jaarlijkse kosten	Beleidsplan verwachting 2024*	Gerealiseerd 2024	Beleidsplan verwachting 2026*	Begroet 2026
Inzameling in de wijk	€ 935.548	€ 1.082.494	€ 996.173	€ 1.155.913
Inzameling (incl. transport) op de milieustraat				
Verwerking (wijk & milieupark)				
Overige aan inzameling gerelateerde kosten	€ 17.551	€ 1.385	€ 18.260	-
Salarissen & onderhoud binnendienst	€ 285.822	€ 311.235	€ 297.369	€ 390.738
Totaal	€ 1.238.921	€ 1.395.114	€ 1.311.801	€ 1.546.651

*Deze bedragen betreffen niet de voor dat jaar begrote bedragen

Tabel 2: Overzicht in 2024 en 2026 verwachte (afvalbeheer)kosten (Beleidsplan), in 2024 gerealiseerde (afvalbeheer)kosten en in 2026 begrote (afvalbeheer)kosten

Opmerkingen/aandachtspunten hierbij:

- Geconstateerd is dat de facturen van REMONDIS niet ingericht zijn volgens de contractuele afspraken. Dit maakt het controleren en nader analyseren -zonder nadere rapportages en/of nadere informatie- onmogelijk.
- Door de wijze van factureren en het ontbreken van rapportages, is het nu niet (goed) mogelijk om het eerdere onderscheid in het beleidsplan aan te houden (inzameling in de wijk, inzameling (inclusief transport) op de milieustraat en verwerking (wijk en milieupark). Vandaar dat deze drie posten in de laatste drie kolommen van de bovenstaande tabel zijn samengevoegd. Het advies is om via contractbeheer te borgen dat REMONDIS zich aan de gemaakte facturatieverplichting gaat houden en de facturen op een inzichtelijke wijze (categorie) geboekt kunnen worden in het financiële systeem van de gemeente Landsmeer, zodat beter gestuurd kan worden op kosten e.d.
- In het Beleidsplan is als één van de jaarlijkse kostenposten 'Salarissen, onderhoud binnendienst & reserveringen op basis van de begroting van 2021' opgenomen. Echter, reserveringen (voorzieningen) zijn geen directe beheer-/taakveldkosten. Ze mogen wel (apart) meegenomen worden in de kostendekkendheidsberekening van de afvalstoffenheffing om tarieven te egaliseren, zolang dit voldoet aan bepaalde voorwaarden. In 2021 was er geen sprake van een dergelijke reservering. In deze tabel is in 2024 en de begroting voor 2026 het bedrag van de reservering in dat specifieke jaar voor de vergelijkbaarheid en juistheid buiten beschouwing gelaten.

⁵ Dit bedrag betreft niet het voor 2024 begrote bedrag.

- Gerealiseerd t.o.v. verwacht 2024:
Er is sprake van een stijging van de post ‘Salarissen en onderhoud binnendienst’ (bijna 9% meer). Ook de inzamel- en verwerkingskosten in de wijk en de milieustraat zijn toegenomen (met ca. 15%).
- In 2025 wordt de grof vuil-route (aan huis inzameling) volledig door REMONDIS uitgevoerd. De belasting voor het op aanvraag inzamelen van grove huishoudelijke afvalstoffen bedroeg in 2024 per aangevraagde rit € 19,52. In 2025 bedroeg deze retributie een bedrag van € 35,00 per aangevraagde rit.⁶ De opbrengsten hiervan worden in het kader van de afvalstoffenheffing als opbrengsten geboekt (en buiten de in het Beleidsplan berekende afvalbeheerkosten en zijn vanwege de vergelijkbaarheid daardoor ook buiten de in het evaluatierapport berekende afvalbeheerkosten voor 2024 gehouden).⁷ Vanwege de samenhang wordt geadviseerd om de kosten en opbrengsten van de grof vuil route ‘aan elkaar te koppelen’ en een duidelijke rapportage over de aanmeldingen, de daadwerkelijk uitgevoerde inzameling op een specifiek adres en hoe vaak er door een huishouden per jaar gebruik van gemaakt is. Op deze wijze kan er makkelijker erop gestuurd worden of de daadwerkelijk in rekening gebrachte tarieven per aanmelding, de inzamelkosten die de gemeente maakt, dekken. Daarnaast kan de impact van de grof vuil-route sneller en beter geanalyseerd worden (zie ook paragraaf 6.5.3.1).
Het in de route ingezamelde grof restafval moet op de milieustraat ingeleverd en gesorteerd worden, zodat de recyclebare stromen gescheiden ingezameld worden.
- Er is sprake van een hogere indexering (op grond van CBS) dan voorzien. Als we naar de inzamelkosten kijken, zijn deze de eerste periode (vanaf de ingangsdatum van het contract tot aan de eerste indexeringsmogelijkheid) harder gestegen met ca. 7,3%, dus bovenop de indexering (van 3%) die voorzien was. De jaren erna stabiliseert dit tot ongeveer de verwachte indexering van 3% op jaarbasis.
- In de overeenkomst met REMONDIS is een mogelijkheid (procedure) opgenomen om verwerkingstarieven per 1 juli 2026 te indexeren. REMONDIS heeft aangegeven dat de tarieven voor Hout A/B, Hout C, Puin en Gevaarlijke afvalstromen in haar ogen hier misschien voor in aanmerking komen en dat ze hier op terugkomt.
- De kapitaallasten zijn in het Beleidsplan buiten beschouwing gelaten (waaronder de investeringskosten van de aanschaf van de minicontainers en bovengrondse containers (en de hiermee samenhangende kapitaallasten: deze zijn als eenmalig in het Beleidsplan aangemerkt). Als deze kapitaallasten nu wel in de vergelijking meegenomen zouden worden, geeft dit een onjuist beeld.

⁶ In 2026 bedraagt het bedrag € 36,- per aangevraagde rit (Verordening afvalstoffenheffing Landsmeer 2026).

⁷ Het tarief is in de Verordening afvalstoffenheffing opgenomen (bestemmingsheffing), waardoor de kostendekkendheid getoetst wordt op het totaalniveau (afvalstoffenheffing) binnen deze verordening.

5. Stand van zaken maatregelen Beleidsplan

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk evalueert de maatregelen uit het Beleidsplan, specifiek de onderdelen uitgewerkt in de Hoofdstukken 7 tot en met 11 (op pagina's 21 t/m 35) van het Beleidsplan. Doel is om per maatregelcluster te beoordelen in hoeverre de beoogde milieudoelstellingen (reductie restafval, hogere scheiding en hoogwaardige verwerking), servicedoelstellingen (passend serviceniveau, nabijheid en toegankelijkheid) en financiële doelstellingen (beheersbare en lagere afvalbeheerkosten, gematigde ontwikkeling afvalstoffenheffing) zijn gerealiseerd of in gang zijn gezet.

5.2 Overzicht / samenvatting van de beoogde maatregelen

- Algemeen (Hoofdstuk 7 Beleidsplan):
 - Inzamelstrategie: GFT, OPK, glas en textiel apart.
 - GHA-route: op aanmelding en tegen betaling.
 - PMD via nascheiding (bij restafval).
 - OPK, textiel en glas: intensiveren van de inzameling.
 - Geregistreerde inzameling: chips op minicontainers voor fijn restafval en toegangspassen voor hoogbouw (GFT en fijn restafval) / milieustraat.
 - Faciliteren scholen en kleine bedrijven: gelijkstelling aan huishoudelijk afval onder voorwaarden.
- Laagbouw (Hoofdstuk 8 Beleidsplan):
 - Drie minicontainers (fijn restafval/GFT/OPK), één stroom per dag en maatwerkopties (kleiner volume, extra GFT, medische indicatie/meerpersoonshuishouden).
- Hoogbouw (Hoofdstuk 9 Beleidsplan):
 - Gebouwgebonden verzamelcontainers voor fijn restafval / GFT, bij voorkeur uitpandig met toegangscontrole,
 - Intensiveren van GFT inzameling: meer verzamelcontainers voor GFT en keukenemmers voor GFT in huis.
- Milieustraat (Hoofdstuk 10 Beleidsplan):
 - Structurele toegangscontrole en registratie, maxima per huishouden (300/400/500 kg per jaar) en verhuispas (+150 kg binnen 6 maanden).
 - Beheer/exploitatie via één gespecialiseerde marktpartij, integrale aansturing.
- Uitvoering & regie (Hoofdstuk 11 Beleidsplan):
 - Gemeente als regievoerder; minder contractpartijen, centrale data
 - Tweejaarlijks uitvoeringsplan met vaste evaluatiemomenten.

5.3 Evaluatie per maatregel

5.3.1 Algemene maatregelen

Welke maatregel en bijdrage aan doelstellingen	Gedetailleerd	Stand van zaken inclusief evt. knelpunten	Conclusie
Inzamelstrategie: GFT, OPK, glas en textiel apart (7.1 Beleidsplan) 	Fijn restafval, GFT, OPK, Glas en textiel worden als afzonderlijke stromen nabij de woning ingezameld.	Door deze stromen apart te houden, kan een aanzienlijk deel worden aangewend voor recycling en/of hergebruik, waardoor de hoeveelheid restafval afneemt.	
	Inwoners kunnen zich nabij hun woning van zes afvalstromen ontdoen.	Fijn restafval, GFT, OPK, Glas, textiel en GHA worden als afzonderlijke stromen nabij de woning ingezameld.	
	De inzamelstrategie is grotendeels conform het Beleidsplan ingevoerd.	Textiel wordt vanaf 2025 niet langer huis aan huis ingezameld. Dit kan leiden tot lagere volumes en daardoor een lager (totaal) recyclingpercentage en meer fijn restafval (en hogere verwerkingskosten) en hogere druk op bestaande verzamelcontainers voor textiel. De website van de gemeente geeft nog steeds aan dat textiel huis aan huis opgehaald wordt.	
GHA-route: op aanmelding en tegen betaling (7.2 Beleidsplan) 	GHA wordt huis aan huis ingezameld en mag gratis naar de milieustraat worden gebracht	De gemeente heeft vanaf de start van het nieuwe inzamelcontract fors ingezet op communicatie aan inwoners (regels en voorwaarden inzamelronde en gebruik milieustraat).	
	Inzamelfrequentie GHA huis aan huis is 13 keer per jaar	GHA is in 2025 17 keer aan huis opgehaald (2023: 18 keer, 2024: 17 keer en 2026: 18 keer gepland), terwijl het Beleidsplan uitgaat van 13 keer per jaar. Een hogere frequentie kan tot extra druk op capaciteit en budget leiden. Afwijking van het beleidsmatig vastgestelde aantal vraagt om een evaluatie van achterliggende redenen (vraagvolume, klachten, piekbelasting) en een structurele monitoring op voertuigbezetting, route-uren, piekdruk en opbrengsten/kosten en formele bijstelling waar nodig.	

	• Per inzamelronde aan huis mag maximaal 3m³ aangeboden worden • Het tarief voor GHA is verhoogd van € 16,25 in 2021 naar € 36,00 in 2026	Inwoners mogen 4 m³ per aanmelding aanbieden i.p.v. de in het Beleidsplan beoogde 3 m³.⁸ Het gebruiksgemak wordt hiermee vergroot, maar de operationele lasten nemen toe. Afwijking van het beleidsmatig vastgestelde aantal vraagt om een evaluatie van achterliggende redenen (vraagvolume, klachten, piekbelasting) en een formele bijstelling waar nodig. Periodiek wordt beoordeeld of het door de inwoners van de gemeente te betalen tarief, de (werkelijke) inzamelkosten die de gemeente maakt, dekt.⁹ Advies is om dit te blijven monitoren evenals het aantal aanmeldingen (ook per adres, etc.).	
PMD bij het restafval (7.3 Beleidsplan) 	PMD mag bij restafval worden aangeboden	Het fijn restafval wordt vanaf medio 2022 ingezameld tezamen met het PMD (er vindt nascheiding plaats). In de praktijk blijkt het feitelijk rendement van PMD bij nascheiding lager: in 2024 gemiddeld 18 kilogram PMD per inwoner, in plaats van de in het Beleidsplan verwachte 28 kilogram. Daarmee blijft de gerealiseerde milieuwinst achter bij de ambitie uit het Beleidsplan. Dit is deels verklaarbaar door o.a. de invoering van statiegeld op PET-flesjes en blikjes. De gemeente ontvangt voor fijn restafval een nascheidingsvergoeding (in 2026 € 17,26 per ton ingezameld fijn restafval dat is nagescheiden), als de verwerking plaatsvindt bij een door Verpact erkende nascheider. Deze vergoeding dekt een deel van de meerkosten voor nascheiding en voorkomt het financiële risico dat zou ontstaan bij bronscheiding door vervuilde PMD-stromen. Door het wegvallen van bronscheiding ontbreekt directe feedback aan inwoners over hun scheidingsgedrag en waarom vermindering van restafval belangrijk is (behalen recyclingdoelen en kosten verwerken restafval). Communicatie blijft daarom een aandachtspunt en noodzakelijk.	

⁸ Voor huishoudens zou 3m³ ruim voldoende moeten zijn.

⁹ Het tarief is in de Verordening afvalstoffenheffing opgenomen (bestemmingsheffing), waardoor er getoetst wordt op het totaalniveau binnen deze verordening.

		Geen actueel overzicht gecommuniceerd van de geplaatste verzamelcontainers voor glas, textiel en OPK (landsmeer.afvalinfolijn.nl (en evt. gekoppeld aan de website van de gemeente). De verzamelcontainers voor textiel zijn al op de website van de gemeente vermeld.	
Geregistreerde inzameling (7.5 Beleidsplan) 	Chips op minicontainers voor fijn restafval	De gechipte minicontainers voor restafval (laagbouw) zijn in 2022 uitgezet bij de inwoners. Daadwerkelijke registratie van de (chips van de) geleedigde minicontainers voor fijn restafval in combinatie met de inname van niet gechipte minicontainers voor fijn restafval (en daarmee het stopzetten van lediging van niet gechipte minicontainers), is (pas) vanaf medio oktober 2025 ingegaan.	
	Toegangspassen voor verzamelcontainers hoogbouw (GFT en fijn restafval)	Voor hoogbouw zou de toegangscontrole tot verzamelcontainers voor GFT en fijn restafval via pasregistratie verlopen. Door uitvoeringsknelpunten in 2024 en 2025 zijn veel verzamelcontainers voor fijn restafval en GFT tijdelijk opengezet, waardoor iedereen – inclusief inwoners van buiten de aangewezen hoogbouwlocatie(s) en inwoners buiten de gemeente en bedrijven – afval kon deponeren. Momenteel zijn de knelpunten grotendeels opgelost (een beperkt aantal verzamelcontainers staat nog open).	
		In de praktijk zijn op grond van het bovenstaande de in het Beleidsplan beoogde milieueffecten en/of kostenbesparingen onvoldoende gerealiseerd, doordat: - ongeregistreerde containers nog langere tijd konden worden aangeboden (onvoldoende prikkel om afval te scheiden); - verzamelcontainers gedurende lange tijd vrij toegankelijk waren; - GFT uit hoogbouw gedurende een langere periode als restafval is afgevoerd en verwerkt; - extra afval van buiten de gemeente (afvaltoerisme) en bedrijfsafval in zowel fijn restafval- als GFT-verzamelcontainers nog voor langere tijd kon worden	

		gedeponeerd (kan leiden tot hogere ASH); ○ extra inzet aannemelijk is door meldingen, bijplaatsingen en handhaving. Door dit ongeregistreerde containergebruik zijn ledigingsdata en aanbiedegegevens niet betrouwbaar en deze gegevens zijn pas volledig betrouwbaar als ook de toegangscontrole op de verzamelcontainers voor GFT en fijn restafval optimaal functioneert.	
Faciliteren scholen en kleine bedrijven: gelijkstelling aan huishoudelijk afval onder voorwaarden (7.6 Beleidsplan) 	De Afvalstoffenverordening van de gemeente is hier niet op aangepast, waardoor KWD-afval en schoolafval formeel bedrijfsafval blijven	Het Beleidsplan gaat uit van het faciliteren van de gescheiden inzameling bij lokale kleine ondernemers en basisscholen. Er is geen communicatie dat hier geen mogelijkheid meer voor is (of juist wel als hiertoe toch besloten wordt: borg in die situatie dan wel de naleving van de Mededingingswet). In besluitvormende stukken is bevestigd dat de gemeente geen bedrijfsafval ondersteunt. In 2023 is landelijk "Afval Goed Geregeld" van Verpact ingevoerd, waardoor het mogelijk is dat (basis)scholen en kleine ondernemers hun PD (Plastic verpakkingen en Drankenkartons) en glas kosteloos laten inzamelen (en verwerken). Hiermee wordt al voor een deel voorzien in de gescheiden inzameling van afval en het vergroten van de bewustwording. Hierdoor is het nog maar de vraag of er überhaupt nog animo is.	

5.3.2 Maatregelen voor laagbouw

Welke maatregel	Gedetailleerd	Stand van zaken inclusief evt. knelpunten	Conclusie
Huis aan huis inzameling middels minicontainers (8.1 Beleidsplan) 	• Alle huishoudens krijgen de beschikking over drie minicontainers (fijn restafval/PMD, GFT en OPK) die identificeerbaar is d.m.v. een sticker • Per inzameldag wordt er maximaal één afvalstroom aangeboden	In 2022 is de verstrekking van de 3 minicontainers uitgerold (de inname in 2025 van de niet gechipte minicontainer voor fijn restafval/PMD is hierboven al beschreven). Vanaf de ingangsdatum van het inzamelcontract van de stromen fijn restafval, OPK en GFT is dit uitgevoerd.	

	Maatwerk blijft mogelijk	Maatwerk wordt toegepast, zoals een (gratis) extra minicontainer voor GFT bij een grote tuin, kleinere minicontainer voor fijn restafval, extra minicontainer voor fijn restafval (bv. huishouden met meer dan 5 personen of 2 of meer kinderen jonger dan 5 jaar, medische aandoening waardoor gebruik veel incontinentiemateriaal).	
--	--	---	---

5.3.3 Maatregelen voor hoogbouw

Welke maatregel	Gedetailleerd	Stand van zaken inclusief evt. knelpunten	Conclusie
Verzamelcontainers voor fijn restafval en GFT (9.1 Beleidsplan) 	Bij hoogbouwlocaties worden gebouwgebonden verzamelcontainers geplaatst voor fijn restafval en GFT	Na het uitvoeren van een locatieonderzoek, zijn de gebouwgebonden verzamelcontainers eind 2024 geplaatst. In de praktijk zijn de (milieu)effecten hiervan nog onvoldoende zichtbaar, met name doordat: - niet alle eerder geïnventariseerde GFT- en restafval-verzamelcontainers daadwerkelijk zijn geplaatst, ondanks dat er al meerdere zijn aangeschaft en in opslag staan op de gemeentewerf; - de toegangscontrole op restafval- en GFT-containers nog niet overall correct functioneert. Er vinden gesprekken plaats om een deel van de GFT-verzamelcontainers definitief niet uit te zetten, terwijl nog geen / onvoldoende effectmeting heeft kunnen plaatsvinden.	
Intensiveren van GFT inzameling (9.2 Beleidsplan) 	- Er zijn 40 verzamelcontainers voorzien (situatie totstandkoming Beleidsplan: 24) - Er worden zgn. keukenemmers verstrekt aan de inwoners van hoogbouwlocaties	Er zijn 32 verzamelcontainers voor GFT geplaatst (één wordt er nog geplaatst als de uitvoeringsknelpunten met de toegangscontrolesystemen zijn opgelost). Keukenemmers voor GFT – die gescheiden inzameling in de woning moeten ondersteunen – zijn niet structureel aan inwoners van de gemeente uitgeleverd, terwijl deze al wel aangeschaft zijn en op de gemeentewerf in opslag staan. De emmertjes zijn alleen incidenteel uitgedeeld tijdens een bewonersavond aan geïnteresseerde bewoners.	

Welke maatregel	Gedetailleerd	Stand van zaken inclusief evt. knelpunten	Conclusie
Toepassen van: structurele toegangscontrole en registratie (10.1 Beleidsplan)	- Alle huishoudens krijgen een toegangspas voor de milieustraat - Bedrijfsafval aanleveren op de milieustraat is niet toegestaan - Er vindt registratie van de bezoekers en het aangeboden afval plaats en er is sprake van een maximum per huishouden aan te bieden GHA per jaar - Mogelijkheden tot maatwerk	De toegangspassen zijn in 2022 uitgegeven (dezelfde als voor geregistreerde inzameling bij hoogbouw). Toegang nu exclusief voor inwoners van de gemeente. Er zijn toegangsregels voor de milieustraat opgesteld, waarin is opgenomen dat bedrijfsafval niet is toegestaan. Bedrijfsvoertuigen zijn niet toegestaan (via afval@landsmeer kan een uitzondering worden gevraagd voor een gehuurde auto, bus of aanhanger). De bezoekers worden geregistreerd evenals het aangeboden afval. Een éénpersoonshuishouden mag maximaal 6 m³ (kubieke meter) GHA per jaar wegbrengen, een tweepersoonshuishouden mag maximaal 8 m³ GHA per jaar wegbrengen en een drie- of meerpersoonshuishouden mag maximaal 10 m³ GHA per jaar wegbrengen. Wanneer een huishouden over de gratis toegestane limiet heen gaat, is het bedrag daarvoor €10 per m³. Maatwerk wordt toegepast in de vorm van een verhuispas (tot 3m³ extra aanleveren tot 6 maanden na de verhuizing).	
Beheer en exploitatie: door één gespecialiseerde marktpartij (10.2 Beleidsplan)		Vanaf medio 2022 is het beheer en de exploitatie van de milieustraat uitbesteed aan één gespecialiseerde partij. Een hoge mate van afhankelijkheid van één marktpartij kan risico's opleveren bij contractverlenging, prijsstijgingen of prestatieafspraken. Contractbewaking en periodieke evaluaties aan de hand van door deze partij verstrekte informatie zijn daarom essentieel.	

		Wanneer data-uitwisseling en rapportages niet uniform worden aangeleverd, kunnen inzichten in hoeveelheden, reststromen en verwerkingsprestaties vertraagd of onvolledig zijn.	
--	--	--	---

5.3.5 Uitvoering & organisatie (regie & uitvoeringsplan)

Welke maatregel	Gedetailleerd	Stand van zaken inclusief evt. knelpunten	Conclusie
Rol van Landsmeer: regievoerder in plaats van uitvoerder (11.1 Beleidsplan) 		De verschuiving naar een regierol van Landsmeer - met een integrale benadering van inzamel- en verwerkingsdiensten - heeft het potentieel om de milieuprestaties te verbeteren. Door gegevens centraal te verzamelen en te analyseren, ontstaan betere mogelijkheden om trends in restafval, scheidingsresultaten en vervuilingsgraad tijdig te signaleren. Hierdoor worden kansen voor reductie van restafval en verbetering van recycling eerder zichtbaar en kan sneller worden bijgestuurd. Het volledig benutten van deze potentie was de afgelopen jaren echter in (zeer) beperkte mate mogelijk, omdat de datasystemen (o.a. containerregistratie, toegangscontrole) pas recent grotendeels operationeel zijn. Daarnaast zijn er veel personele wisselingen (binnen Afval & Grondstoffen) geweest. Het is van belang dat de gemeente in de toekomst duidelijk richting geeft ten aanzien van de vereisten voor het tijdig en correct aanleveren van managementrapportages. Dit draagt bij aan een efficiënte samenwerking en het behalen van de gestelde doelen.	
Tweejaarlijks uitvoeringsplan: operationele aspecten, communicatie en evaluatie (11.2 Beleidsplan) 	- Er is enkel een uitvoeringsplan 2022-2023 in concept - Er is geen uitvoeringsplan 2024-2025	Er is in 2022 een concept plan opgesteld en er is een start gemaakt om de openstaande acties uit het Beleidsplan te monitoren. Dit heeft echter geen formele basis (in de besluitvormingsstructuur) gekregen. In 2025 is opdracht gegeven tot het uitvoeren van de evaluatie van het Beleidsplan. Dit is echter geen (monitorende) uitvoeringsrol.	

6. Mogelijke aanpassingen, kansen en risico's

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de aandachtspunten en geadviseerde beleidsaanpassingen binnen het huidige Beleidsplan. Daarbij wordt ingegaan op de maatregelen of de onderdelen daarvan die deels of nog niet zijn gerealiseerd. Deze incomplete of vertraagde maatregelen leiden tot operationele aandachtspunten, die in dit hoofdstuk expliciet worden benoemd, waardoor een realistisch beeld ontstaat van de huidige stand van zaken en de uitdagingen die daar eventueel bij horen.

Naast de evaluatie van de uitvoering, wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de potentiële kansen voor besparingen en lastenverlichting voor inwoners die voortvloeien uit de verdere optimalisatie van afvalbeheer en grondstoffenstromen. Daarbij worden tevens de voorwaarden en onzekerheden geschetst die van invloed zijn op het daadwerkelijk kunnen realiseren van deze mogelijke voordelen, zoals organisatorische randvoorwaarden, technische afhankelijkheden en externe ontwikkelingen. Hier wordt tevens de input van REMONDIS in meegenomen.

Ook maken voortschrijdend inzicht en gewijzigde uitgangspunten het noodzakelijk om het bestaande beleidsplan op enkele onderdelen te actualiseren. In dit hoofdstuk worden de betreffende voorgestelde beleidsaanpassingen beschreven, inclusief de onderbouwing en de implicaties voor de uitvoering in de komende periode.

Tot slot wordt, in hoofdlijnen en zonder uitputtende financiële detaillering, inzicht gegeven in de financiële impact van de voorgestelde aanpassingen. Dit betreft een neutrale beschrijving van de mogelijke gevolgen voor middeleninzet en kostenontwikkeling, zodat hiermee een volledig en afgewogen beeld ontstaat van de beleidsmatige en organisatorische consequenties.

6.2 Conclusie en aandachtspunten maatregelen in hoofdstuk 5

De belangrijkste conclusies en aandachtspunten van de in Hoofdstuk 5 van dit evaluatierapport behandelde maatregelen in de vorm van adviezen zijn:

- **Inzamelstrategie (7.1 Beleidsplan)**
Actualiseer direct alle publieke kanalen over het stoppen van textiel inzameling aan huis (of besluit tot het weer invoeren van deze wijze van inzameling). Compenseer -als er niet langer aan huis ingezameld wordt- met goed bereikbare textielcontainers en monitor volume & kwaliteit per locatie.
Aanvullend advies is om de parallelle inzameling van textiel te ontmoedigen/bestrijden: als daar niet actief op wordt gestuurd (handhaven), is er een grote kans op wildplaatsingen van inzamelcontainers (en het weglekken van de zuivere textielstroom).¹⁰
- **GHA-route (7.2 Beleidsplan)**
Leg beleidsafwijkingen vast of herstel ze. Uitgangspunt Beleidsplan: 13 rondes per jaar en 3 m³ per aanmelding. Voer maandelijkse capaciteits- en kostenmonitoring (bezetting, route-uren, tariefdekking) en stuur structureel bij op basis van vraag.
- **PMD bij restafval (7.3 Beleidsplan)**
Intensiveer communicatie en feedback aan inwoners over scheidingsgedrag: communiceer dat PMD niet bij (o.a.) OPK/GFT hoort (vervuiling kost rendement).
In Paragraaf 6.5.2 van dit evaluatierapport wordt dieper ingegaan op het bereikte nascheidingsresultaat en mogelijkheden om dit te laten verbeteren (en kostenreductie te bewerkstelligen).

¹⁰ Regie op de Textielketen - Handboek voor gemeenten - Uitvoeringsprogramma VANG HHA | Gereviseerd in maart 2023.

- **OPK, textiel en glas (7.4 Beleidsplan)**
Rond besluitvorming over de plaatsing van de verzamelcontainers indien nodig af en werk het Beleidsplan indien nodig bij. Monitor vulgraad en stuur ledigingen op basis van data. Publiceer een actueel containeroverzicht op afvalinfolijn en de gemeentelijke website en houd dit actueel.
- **Geregistreerde inzameling (7.5 Beleidsplan)**
Maak registratie/toegangscontrole overal sluitend (laag- en hoogbouw), gebruik de data voor route/frequentie-optimalisatie en handhaving en markeer data uit de pré-registratieperiode als beperkt betrouwbaar. Zonder dit fundament blijft het effect op restafval beperkt.
- **Scholen/KWD (7.6 Beleidsplan)**
Besluit dat afval van scholen/kleine ondernemers bedrijfsafval blijft en als er besloten wordt wel in te zamelen: leg eerst de juridische basis en start gefaseerd.
- **Verzamelcontainers fijn restafval & GFT (9.1 Beleidsplan)**
Rond hoogbouw-GFT af: zet alle geplande containers uit (tenzij hiervan wordt afgeweken, motiveer deugdelijk en leg vast. Advies is monitoring ≥ 6 maanden vóór het evt. (definitief) schrappen van (GFT-)locaties, anders verlies van meetbare kans op restafvaldaling).
- **Intensiveren van GFT (9.2 Beleidsplan)**
Deel keukenemmers uit en communiceer het nut/belang. Zie aanvullend paragraaf 6.5.4.2 bij ‘GFT’.
- **Stuur op milieustraat-resultaten (10.2 Beleidsplan)**
Handhaaf maxima en borg de contractuele prestaties/rapportages bij de inzamelaar. Vergroot monostroomkwaliteit en verlaag restfractie door bijvoorbeeld het inzetten van een afvalcoach op de milieustraat.¹¹ Hierdoor wordt de afvalscheiding naar verwachting beter en reductie van grof restafval.
- **Operationeel regiemodel (11.1 Beleidsplan)**
Stuur op de ontvangst van maandelijks gestandaardiseerde managementrapportages en rond dataintegratie af en plan waar nodig kwartaalreviews op knelpuntlocaties (bijplaatsingen, vervuiling, pieken), zodat kosten en restafval proactief gestuurd worden.

6.3 Doelstelling recyclingpercentage VANG-HHA

De eerdere VANG-doelstelling van maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar en 75% afvalscheiding is niet meer actueel. De volgende veranderingen zijn doorgevoerd:

- De 100 kg doelstelling gold tot en met 2020 binnen het programma VANG Huishoudelijk Afval en tot 2024 als ambitie.
- Sindsdien is de aanpak herzien en dat heeft pas in 2024 geresulteerd in de nieuwe focus op recyclingpercentages in plaats van op een harde kilogram- en afvalscheidingsnorm.
- Vanaf 2030 geldt als nieuwe nationale doelstelling: minimaal 60% van het huishoudelijk afval recycleren.
- Deze koerswijziging is ingegeven door Europese verplichtingen: in 2035 moet 65% van het afval gerecycled worden.

De landelijke evaluaties lieten zien dat gemeenten de reductie van restafval wél verbeterden, maar een deel van het gescheiden afval alsnog werd afgekeurd of verbrand. Hierdoor moest de focus verschuiven naar kwaliteit en daadwerkelijk recyclebare grondstoffen. Om die redenen zijn de 100 kg (restafval)norm en de 75% afvalscheidingsnorm losgelaten.

¹¹ Hier kan gedacht worden aan inzet gedurende bepaalde periodes, waarbij de uitoefening van de functie door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ingevuld kan worden.

Het advies is om deze aanpassing de komende tijd mee te nemen in de analyse. Hiervoor is de zgn. VANG recycletool beschikbaar.¹² Deze is ingevuld voor 2024 met daarin de standaard recyclingpercentages van CBS/VANG-HHA en de voor de gemeente bekende en realistische recyclingspercentages verwerkt¹³ en geeft een (totaal) recyclingspercentage van circa 56% recycling. Dit duidt erop dat de gemeente Landsmeer goed op weg is en de juiste koers volgt.

Het Beleidsplan bevat een financiële doelstelling om de afvalbeheerkosten te beperken. De druk op deze doelstelling neemt toe als restafvalvolumes niet sneller dalen en als verwerkingskosten (waaronder CO₂-heffing/WBM) stijgen. Het advies is om te sturen op recyclingkwaliteit én restafvalreductie en hierbij consequent volgens het VANG-kader te werken en de VANG-recycletool te hanteren voor inzicht in het daadwerkelijke recyclingpercentage. Dit ondersteunt het prioriteren van maatregelen die de kwaliteit van gescheiden stromen verhogen en afkeur minimaliseren. In de paragraaf hierna wordt toegelicht welke consequenties het verlagen van de restafvalhoeveelheid heeft.

6.4 CO₂-heffing en WBM

6.4.1 CO₂-heffing

De CO₂-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) wordt strenger. De CO₂-heffing is van toepassing op het verbranden van fijn én grof huishoudelijk restafval. Het tarief loopt op naar € 295 per ton CO₂ in 2030 en een speciale correctiefactor voor AVI's wordt afgebouwd tot 0 in 2033 (dus minder vrijgestelde uitstoot).

AVI's krijgen dispensatierechten (een deel vrijgesteld), maar dit aandeel daalt geleidelijk, waardoor meer uitstoot belast wordt. Naar verwachting gaan afvalenergiecentrales vanaf 2028 - 2030 (gedeeltelijk) onder de EU-ETS vallen. Dat betekent emissierechten kopen voor fossiele CO₂-uitstoot. Deze ontwikkeling zal het verwerkingstarief verder opdrijven.

Er is discussie geweest over het pauzeren/aanpassen van de nationale CO₂-heffing voor delen van de industrie. Voor AVI's blijft juist een aanscherping als technische dekking in het Belastingplan 2026 staan, zolang wetgeving niet anders besluit.

Het tarief van de CO₂-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) is per 1 januari 2026 € 103,66.¹⁴ De CO₂-heffing per ton fijn huishoudelijk restafval is voor 2026 ca. € 5,23 - € 5,33. De CO₂-heffing per ton grof huishoudelijk restafval is voor 2026 ca. € 6,37.

¹² <https://www.benchmarkafval.nl/tools/vangrecycletool/>

¹³ Fijn restafval: (totale) nascheidingsresultaat en bodemassen bepalen het recyclingspercentage (zijn bekend: ca. 32%). Grof restafval: bodemassen bepalen het recyclingsresultaat (zijn bekend: ca. 20%).

Van GFT en grof tuinafval is het recyclingspercentage naar boven en van HOUT A/B naar beneden bijgesteld (binnen de gemeente indicatieve maar realistische recyclingspercentages). Als we van GFT, grof tuinafval en Hout A/B de percentages aanhouden die CBS/VANG-HHA aanhoudt, komen we uit op een totaal recyclingspercentage van ca. 55%.

¹⁴ Bron: <https://afvalonline.nl/pdf/Belangrijkste%20wijzigingen%20belastingen%202026.pdf>

6.4.2 WBM

De landelijke afvalstoffenbelasting (WBM) op verbranden van afval stijgt de komende jaren aanzienlijk. Per 1 januari 2026 is het basistarief geïndexeerd naar € 40,85 per ton (€ 39,70 in 2025).

In het Belastingplan 2026 is daarnaast een generieke tariefsverhoging vastgelegd naar € 90,21 per ton per 2028 (prijsspeil 2025), met een structureel niveau van € 113,81 per ton vanaf 2035 (prijsspeil 2025).

Deze wijzigingen zullen (via hogere poorttarieven en volumes onder heffing) een opwaartse druk zetten op de afvalbeheerkosten en de gemeentelijke afvalstoffenheffing

6.4.3 Mogelijke financiële consequenties

Advies is om de voorjaarsbesluitvorming in 2026 nauwlettend in de gaten te houden. Het kabinet komt dan met het besluit of en hoe het pakket voor de afvalsector wordt aangepast conform de eind november ingediende motie, waarin gevraagd is om geen hogere WBM en geen zwaardere CO₂-heffing in te voeren. Dat is het moment waarop er écht verschil bemerkt kan worden in de doorkijk naar 2027–2029.

Voor de gemeente Landsmeer betekent het nu nog een kostenstijging van circa € 143,80 per ton voor het verbranden van fijn restafval¹⁵ en voor grof restafval is dat € 178 tussen 2025 en 2030. Per huishouden stijgen de kosten naar verwachting van ca. € 12–€15 naar € 66–€78 per jaar. Houd er rekening mee dat binnen de afvalbeheerkosten een meerjarenavoorziening voor 2027–2029 gereserveerd moet worden (en voor 2030–2035 een opbouwpad WBM richting € 113,81 per ton) en te blijven sturen op restafvalreductie en hoogwaardige scheiding om de heffingsgrondslag te verkleinen.

6.5 Inzetten op reductie restafval

6.5.1 Inleiding

Concreet betekent dit voor fijn en grof huishoudelijk restafval het volgende (en waardoor reductie restafval nog belangrijker wordt).

- Er zullen meer kosten bij verbranding zijn (verwerkingstarieven hoger).
- De gemeentelijke afvalstoffenheffing stijgt. Omdat gemeenten kostendekkend moeten werken, werkt een duurder verbrandingstarief door in de afvalstoffenheffing voor inwoners.
- Recycling is niet belast door de afvalstoffenbelasting en CO₂ heffing: dus hoe meer grof en fijn restafval wordt uitgesorteerd naar herbruikbare stromen (metaal, hout, textiel, e-waste/AEEA, PMD, OPK, GFT), hoe minder er naar verbranding/stort hoeft en hoe minder belastingdruk in de keten.

In Paragraaf 6.2 zijn al maatregelen benoemd die hier op inzetten. In de paragrafen hierna volgen enkele andere mogelijke maatregelen die hieraan een bijdrage kunnen leveren.

6.5.2 Nascheidingsresultaat fijn restafval

Uit de rapportage van AEB (verwerker van het fijn restafval) blijkt dat niet al het door de gemeente Landsmeer aangeboden afval via de nascheidingslijn/scheidingsinstallatie verwerkt wordt, maar rechtstreeks naar de AVI gaat. Dit wijkt af van de contractuele afspraken met REMONDIS.

In 2024 ging dit bijvoorbeeld om ruim 74 ton restafval (inclusief nog na te scheiden stromen). In 2022 betrof dit ruim 161 ton en in 2023 zelfs 264 ton. Advies is om hier contractueel op te sturen, omdat de gemeente Landsmeer namelijk PMD uit nascheiding (en overige na te scheiden stromen) misloopt.

¹⁵ De verwachting voor fijn restafval is € 160,-, maar het aandeel waarover de gemeente Landsmeer WBM betaalt, is 80% (vandaar het bedrag van € 143,80).

De (financiële) consequentie daarvan is dat de gemeente Landsmeer onterecht CO₂-heffing en WBM (WBM voor 80%) over het volledige tonnage betaalt.

Het advies is om te sturen op het nakomen van de contractuele verplichtingen op dit punt. Eveneens is het advies om erop toe te zien dat de afvalverwerker (en daarmee REMONDIS) voldoet aan alle contractuele verplichtingen op het gebied van nascheiding (zie bijvoorbeeld de verplichtingen op grond van het Programma van eisen dat deel uitmaakt van de overeenkomst met REMONDIS). Het is van belang dat de gemeente Landsmeer invulling geeft, via de deelnemersovereenkomst, aan de Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen, die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Nederlandse Vereniging voor Afval- en Reinigingsdiensten (NVRD) en Verpact hebben gesloten.

6.5.3 Grof huishoudelijk afval

6.5.3.1 Bezoekersaantallen milieustraat en aanmeldingen route grof vuil

Bezoekers milieustraat

De gemiddelde bezoekersaantallen van de milieustraat lagen in 2025 op ongeveer 1.275 bezoekers per maand.¹⁶ In 2021 lag dit gemiddelde nog op circa 3.190 bezoekers per maand.¹⁷ Dit komt neer op een daling van rond de 60%, wat duidt op een forse verlaging van het aantal bezoekers.

Als verklarende factoren kunnen hiervoor de afvalpasregistratie (zonder geldige afvalpas geen toegang), het weren van bedrijfswagens en het instellen van maximale hoeveelheden per bezoek en per jaar aangewezen worden. Deze maatregelen hebben zichtbaar bijgedragen aan een efficiënter gebruik van de milieustraat en hebben een duidelijke impact op de bezoekersaantallen gehad.

Voor het wegbrengen van grof huishoudelijk afval geldt een limiet per keer en een jaarlijkse limiet per huishouden. Voor zover dit nog niet gedaan wordt, is de aanbeveling om te sturen op de naleving van deze regels.

Aanmeldingen route grof vuil

Het verloop van de aanmeldingen (betaalde stops) voor de grof vuil-route is als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal betaalde ritten/stops grof vuil route	545	494	528	511	392

Tabel 3: Aantal betaalde ritten/stops grof vuil route per jaar (vanaf 2021)

De verhoging van het tarief voor het ophalen van grof vuil van € 19,52 in 2024 naar € 35,- in 2025 heeft een dempend effect gehad op het aantal aanmeldingen. Er is in 2025 sprake van een afname van ca. 25% van het aantal stops t.o.v. het gemiddeld aantal stops 2021-2024. Voor 2026 is een tarief van € 36,- vastgesteld.

In tegenstelling tot voor het wegbrengen van grof huishoudelijk afval, geldt er voor de grof vuil route geen jaarlijkse limiet per huishouden. In de tabel hieronder is opgenomen welke adressen zich meerdere keren per jaar aangemeld hebben voor de grof vuil route:

	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal adressen meerdere malen per jaar (als stop) aangemeld voor grof vuil route	44	46	28	46	32

Tabel 4: Aantal adressen meerdere malen per jaar (als stop) aangemeld voor grof vuil route (vanaf 2021)

¹⁶ Hiervoor is het gemiddeld "Aantal unieke bezoeken (geldig) per maand" die REMONDIS heeft geregistreerd over de eerste 8 maanden van 2025, gebruikt.

¹⁷ Hiervoor is het gemiddeld aantal bezoekers gebruikt over de eerste 3 maanden van 2021.

Als we naar 2025 kijken zijn er 8 van de 32 adressen die zich meer dan tweemaal hebben aangemeld voor de grof vuil-route (zelfs drie adressen die per jaar 4 of 5 keer gebruik gemaakt hebben van de grof vuil route).

Alhoewel dit beperkt lijkt, vraagt een klein aantal gebruikers relatief veel uitvoeringscapaciteit (planning, ritkilometers, tijdvakken) en dat drukt zwaarder op de kosten. Zonder jaarlijkse limiet kan dit gedrag bovendien doorgroeien, zeker wanneer de grof-vuil-route als gemak-/serviceproduct wordt ervaren ten opzichte van het zelf wegbrengen.

Gezien de tariefverhoging in 2025 en de vaststelling van € 36,- voor 2026, is het aannemelijk dat:

- het totale aantal aanmeldingen verder licht kan dalen,
- het aandeel ‘veelgebruikers’ disproportioneel invloed blijft houden op de uitvoering,
- en dat een gerichte set maatregelen (communicatie, limieten zoals maximaal tweemaal per jaar, differentiële tarieven) de gewenste balans tussen toegankelijkheid, kostendekking en gedragssturing kan verbeteren.

Hierbij dient ook kritisch gekeken te worden naar de kostendekkendheid van het tarief per aanmelding (zie ook paragraaf 4.4).

6.5.3.2 Ontwikkeling inzameling monostromen grof vuil

De onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de aangeleverde monostromen grof huishoudelijk afval op de milieustraat over de periode 2019–2024. Per stroom zijn de jaarvolumes voor 2019, 2022, 2023 en 2024 opgenomen, aangevuld met de procentuele daling/stijging van 2024 ten opzichte van 2019 en van het gemiddelde 2022–2024 ten opzichte van 2019.

Het totaal aangeleverde volume daalde in deze periode met circa 23%, terwijl tussen monostromen duidelijke verschuivingen in kwaliteit en omvang zichtbaar zijn. Ter nuancering geldt dat voor enkele stromen die vanaf 2022 zijn ingevoerd of gewijzigd (zoals AEEA, Gasflessen / brandblussers / overige drukhouders, KGA/KCA, matrassen en frituurvet) de vergelijking met 2019 niet van toepassing is. Daarnaast is vanaf 2022 een wisselend beeld zichtbaar in zowel omvang als aandeel van grof restafval. En tot slot zijn in 2022 de toegangs- en registratieregels tot de milieustraat aangescherpt (o.a. afvalpas, volumemaxima per huishouden en poortregistratie van o.a. bouw- en sloopafval, puin, dakafval, gips, asbest en KGA/KCA). Al deze maatregelen hebben de aanvoer en kwaliteit van monostromen mede beïnvloedt en raakt de vergelijkbaarheid tussen jaren.

De onderstaande tabel vormt daarmee de feitelijke basis voor de duiding in paragraaf 5.3.4 ("Maatregelen voor de milieustraat") van het onderhavige evaluatierapport en ondersteunt de besluitvorming rond restafvalreductie en kostenbeheersing.

Afvalstroom	Tonnage 2019	Tonnage 2022	Tonnage 2023	Tonnage 2024	Percentage daling / stijging tonnage 2024 t.o.v. 2019	Percentage daling / stijging gemiddelde tonnage 2022-2024 t.o.v. 2019
A-/B-hout	353,3	246,0	251,5	266,3	↓ -24,6%	↓ -27,9%
AEEA	0,0	73,0	70,0	70,0	n.v.t. (geen 2019-volume)	n.v.t. (geen 2019-volume)
Asbest	5,8	3,0	2,0	4,5	↓ -22,4%	↓ -45,4%
Banden van voertuigen (niet zijnde tractoren en vrachtwagens)	3,2	1,0	2,0	0,8	↓ -75,0%	↓ -60,4%
C-Hout	43,5	30,0	38,6	49,1	↑ +12,9%	↓ -9,8%
Dak afval	17,4	3,0	5,5	6,2	↓ -64,4%	↓ -71,8%
Gasflessen/ brandblussers/ overige drukhouders	0,0	0,0	2,7	3,9	n.v.t. (geen 2019-volume)	n.v.t. (geen 2019-volume)
Gemengd steenachtig materiaal (puin, geen asfalt en gips)	462,5	387,0	144,2	148,5	↓ -67,9%	↓ -51,0%
Gips	38,8	47,0	17,0	21,1	↓ -45,6%	↓ -26,9%
Grof restafval	324,1	363,0	311,0	339,5	↑ +4,8%	↑ +4,2%
Grof tuinafval	323,2	347,0	280,4	275,9	↓ -14,6%	↓ -6,8%
KGA/KCA	0,0	12,0	20,0	20,7	n.v.t. (geen 2019-volume)	n.v.t. (geen 2019-volume)
Kunststoffen (zowel zgn. harde en zachtere kunststoffen)	32,6	53,0	52,6	29,5	↓ -9,5%	↑ +38,1%
Matrassen	0,0	0,0	0,0	13,5	n.v.t. (geen 2019-volume)	n.v.t. (geen 2019-volume)
Metalen	88,5	70,0	55,4	52,9	↓ -40,2%	↓ -32,8%
Vlakglas (schoon)	5,6	32,0	11,2	9,7	↑ +73,2%	↑ +214,9%
Vlakglas (vuil)	8,7	0,0	0,0	0,0	↓ -100,0%	↓ -100,0%
Bouw en Sloopafval gemend	7,0	0,0	0,0	0,0	↓ -100,0%	↓ -100,0%
Frituurvet	0,0	0,0	0,0	1,0	n.v.t. (geen 2019-volume)	n.v.t. (geen 2019-volume)
Totaal	1.714,2	1.667,0	1.264,1	1.313,1		

Tabel 5: Ontwikkeling inzameling (hoeveelheid) monostromen grof vuil

Samenvattend beeld uit de tabel:

- Het totale aangeleverde tonnage grof afval op de milieustraat daalde van ca. 1.714 ton (2019) naar ca. 1.313 ton (2024): een afname van ca. 23%. Tegelijkertijd steeg het aandeel grof restafval in deze totale stroom van ca. 19% (2019) naar ca. 26% (2024). Dit wijst op een verschuiving richting restfractie, ondanks de daling van diverse monostromen. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat er vanaf 2022 een wisselend beeld zichtbaar is voor zowel omvang als aandeel van grof restafval: in 2022 lag de omvang relatief hoog (± 363 ton; ca. 22% van het totaal), in 2023 daalde de omvang (± 311 ton) terwijl het aandeel door het lagere totaalvolume juist opliep (ca. 25%) en in 2024 veerde de omvang weer op (± 339,5 ton; ca. 26% van het totaal grof vuil).
- Sterkste dalingen in absolute tonnage (2024 t.o.v. 2019):
 - Gemengd steenachtig materiaal (puin): daling van 314 ton (-67,9%),
 - A-/B-hout: daling van 87 ton (-24,6%),
 - Grof tuinafval: daling van 47 ton (-14,6%),
 - Metalen : daling van 36 ton (-40,2%),
 - Gips: daling van 18 ton (-45,6%).

- Volledige eliminatie van vervuilde stromen: Vlakglas (vuil) en Bouw- en sloopafval¹⁸ gemengd tonen -100% t.o.v. 2019. Dit duidt op kwaliteitsverbetering en striktere acceptatie/uitval van gemengde of vervuilde fracties.
- Stijgende of nieuw geaccepteerde stromen: AEEA (Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur), KGA/KCA (klein gevaarlijk afval), Matrassen en Frituurvet kennen volumetoename t.o.v. 2019 (waar 0 ton staat), passend bij verbreding van het aanbod en betere scheiding aan de bron. Vlakglas (schoon) groeide + 73% t.o.v. 2019; C-hout + 13%.
- Grof restafval nam + 4,8% toe t.o.v. 2019 (en ook in gemiddelde 2022-2024 + 4,2%), wat spanning geeft op de milieudoelstelling van restafvalreductie. Hiermee worden de (zeer nadelige) consequenties die de CO₂-heffing en WBM met zich meebrengen.

Advies is om nader te onderzoeken welke oorzaken voor bovenstaande analyse aan te wijzen zijn, die samengevat inhoudt: nog steeds een grote hoeveelheid grof restafval ondanks de genomen maatregelen in combinatie met een afgenomen hoeveelheid gescheiden ingezamelde monostromen.

6.5.3.3 Matrasinzameling

In 2024 is op de milieustraat gestart met de gescheiden inzameling van matrassen door middel van matraskarren. Een goede ontwikkeling die recht doet aan de (recycle)verplichtingen van de gemeente en het inzetten op de reductie van de hoeveelheid (grof) restafval.

Onder de UPV (Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid) voor matrassen -die via een Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) sinds 1 januari 2022 van kracht is- organiseert en financiert producentenorganisatie Stichting Matras Recycling Nederland (MRN) het afvalbeheer van consumentenmatrassen, met als doel dat in 2028 minimaal 75% van de in de handel gebrachte matrassen wordt gerecycled.

De financiering loopt via een afvalbeheerbijdrage die producenten en importeurs per matras betalen; deze AVV maakt kosteloze inname op termijn mogelijk en regelt dat gemeenten (en inzamelaars) vergoed worden voor de inzamel-, transport- en verwerkingskosten van matrassen.

Vanaf 2024 heeft MRN de vergoeding voor gemeenten en inzamelaars verhoogd naar 100%, waarbij containerkosten, transportkosten en verwerkingskosten volledig worden vergoed op basis van de bestaande declaratiemethodiek (en is het eerdere forfait van €540 per ton losgelaten). Dit stimuleert schone en droge inzameling en draagt bij aan het behalen van de recyclingdoelstellingen.

Het uitdrukkelijke advies is om deze kosten te declareren via de website van MRN.¹⁹ De kosten voor het aantal ingeleverde matrassen moeten per kwartaal gedeclareerd worden. Declareren kan vanaf de eerste dag van het nieuwe kwartaal (1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober), binnen twee maanden na het verstrijken van het kwartaal.

6.5.3.4 Gescheiden inzameling piepschuim (EPS)

Er wordt overwogen om Expanded Polystyrene (EPS) in afzetcontainers op de milieustraat in te zamelen en niet langer als onderdeel van het KCA/KGA. Het is een goede (en wettelijk verplichte) ontwikkeling om EPS gescheiden in te zamelen. Landelijk zijn er diverse bedrijven die het in knapzakken ingezamelde EPS in een route komen ophalen (en verwerken) tegen een zeer aantrekkelijk tarief (of zelfs gratis).

¹⁸ Dit valt als bedrijfsafval aan te merken.

¹⁹ De website hiervoor is: <https://mrn.nl/inzamelaar/declaratie/>

Het advies is om nader te inventariseren of de inzameling via afzetcontainers (kostentechnisch) aantrekkelijk of dat het EPS beter in knapzakken ingezameld kan worden. Op voorhand wordt aangegeven dat inzameling via knapzakken en een separate inzamelaar veel milieuvriendelijker en normaal gesproken vele malen goedkoper is. Verpact vergoedt gemeenten en gecertificeerde bedrijven voor inzameling/recycling van verpakkingsafval op basis van registraties in WasteTool. Daarmee worden ook ketenprestaties en recyclingpercentages gemonitord.

6.5.3.5 Gescheiden inzameling lachgascilinders

Het is mogelijk om lachgascilinders in te leveren op de milieustraat. Het inzamelen van drukhouders is meegenomen (en geprijsd) in het inzamelcontract met REMONDIS. Het is dus niet nodig om hier een afzonderlijke inzamelvoorziening voor te regelen. Wellicht dat er een toename is van het aantal op de milieustraat ingeleverde lachgascilinders, maar de impact daarvan blijft financieel beperkt. Voor de volledigheid, omdat het fijn restafval via de nascheidingslijn van de afvalverwerker gaat, is afkeur op grond van lachgascilinders niet aan de orde (mits het fijn restafval -conform de contractuele afspraken- via de scheidingsinstallatie verwerkt wordt).

6.5.4 Sorteeraanlyse restafval

6.5.4.1 Resultaten sorteeraanlyses

De afgelopen jaren zijn er diverse sorteeraanlyses van het fijn restafval van de gemeente Landsmeer gemaakt.²⁰ Hieronder volgt het overzicht met de resultaten van de afgelopen jaren:

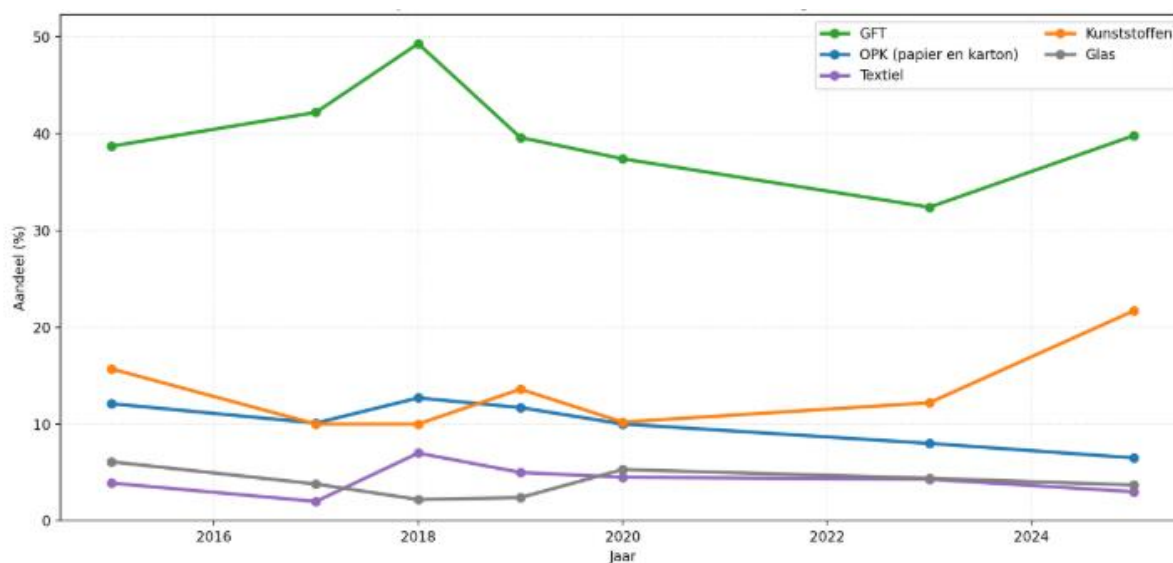
Landsmeer Gewichtspercentages	2017	2018	2019	2020	2023	2025
gft-afval	42,2	49,3	39,6	37,4	32,4	39,8
tuinafval	1,8	5,1	7,1	2,5	0,8	1,7
groente- en fruitafval	40,4	44,1	32,5	34,9	31,6	38,1
papier en karton	10,1	12,7	11,7	10,0	8,0	6,5
karton en papieren verpakkingen	5,1	4,1	8,2	ga	ga	ga
kanten, tijdschriften en drukwerk	5,0	8,6	3,5	ga	ga	ga
hygiënisch papier	18,3	5,8	9,2	7,4	11,6	6,7
luiers	14,3	3,7	5,7	2,2	4,5	3,6
overig hygiënisch papier	4,0	2,1	3,5	5,2	7,1	3,1
drankkartons	1,8	1,6	1,3	1,5	2,1	2,3
kunststoffen	10,0	10,0	13,6	10,2	12,2	21,7
kunststof verpakkingen	6,9	5,8	8,7	8,2	8,4	17,8
overige kunststof	3,1	4,2	4,9	2,0	3,7	3,9
glas	3,8	2,2	2,4	5,3	4,4	3,7
metalen	2,7	2,1	2,0	3,3	3,2	3,1
metalen verpakkingen	1,4	1,5	1,7	2,5	1,8	1,9
overige metalen	1,3	0,6	0,3	0,8	1,4	1,2
textiel	2,0	7,0	5,0	4,5	4,3	3,0
puin en keramiek	0,6	1,6	0,3	0,6	0,9	0,7
hout	1,0	1,3	5,9	0,8	2,6	0,8
klein chemisch afval	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	0,0	0,4
elektrische apparaten	1,1	0,1	<0,1	1,2	1,7	0,1
overig afval	6,2	6,3	8,9	17,9	16,7	11,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

ga = geen analyse

Tabel 6: Vergelijking sorteeraanlyses fijn restafval met resultaten verleden van gemeente Landsmeer

²⁰ Voor dit evaluatierapport zijn de door de AfvalSpiegel opgestelde sorteeraanlyses van 2023 en 2025 gebruikt.

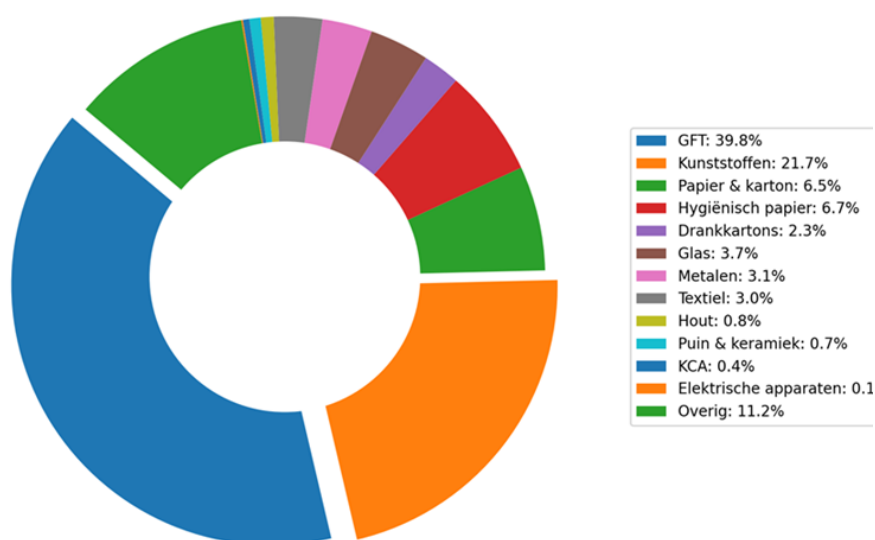
De recyclebare stromen in het fijn restafval die in de wijk ingezameld worden, laten de volgende trend zien (in de periode van 2012 tot en met 2025):

Afbeelding 3: Trend recyclebare stromen wijkinzameling gemeente Landsmeer (2015–2025)

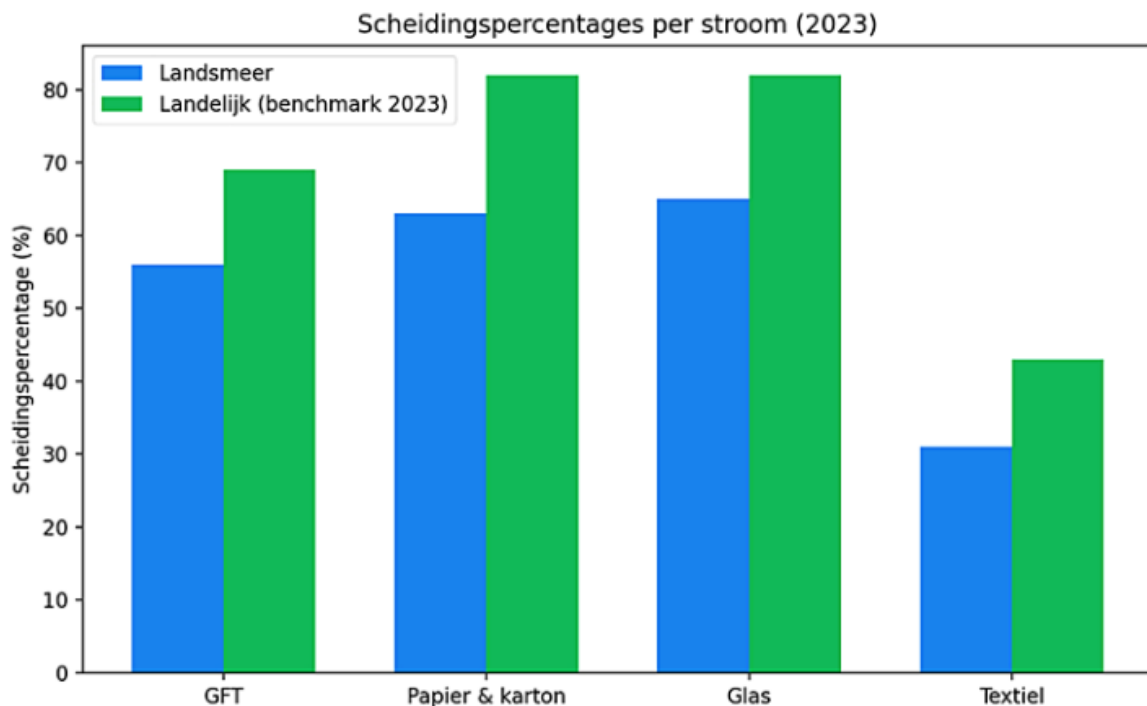
Specifiek voor 2025 ziet de sorteeraanlyse (verdeling van het fijn restafval) er als volgt uit:

Verdeling fijn restafval – 2025

Afbeelding 4: Sorteeraanlyse (verdeling van het) fijn restafval van gemeente Landsmeer (2025)

De responscore van de kerncomponenten afkomstig uit de sorteeraanalyse van de gemeente Landsmeer versus de landelijke benchmark (2023)²¹ laat het volgende beeld zien:

Afbeelding 5 Scheidingspercentages gemeente Landsmeer vs. landelijk benchmark (VANG – HHA)

De AfvalSpiegel (die de sorteeraanalyse uitvoert) definieert “respons” als het aandeel van een (potentieel) gescheiden deelstroom dat ook werkelijk gescheiden is aangeboden. Dit is dus een scheidingspercentage aan de voorkant, niet hetzelfde als het recyclepercentage. De respons op gescheiden inzameling binnen de gemeente Landsmeer (gemeten in 2023) ligt lager dan gemiddeld in vergelijkbare matig stedelijke gebieden. De focus binnen de gemeente Landsmeer zou op de stromen GFT, textiel en OPK moeten liggen.

Op grond van de contractuele afspraken met REMONDIS én het feit dat de verzamelcontainers nagenoeg operationeel zijn, is het advies om komende jaar te sturen op het uitvoeren van de twee overeengekomen sorteeraanlyses van het fijn restafval: één analyse van fijn restafval dat ingezameld is bij uitsluitend laagbouw en één analyse van fijn restafval dat ingezameld is bij uitsluitend hoogbouw. De periode dat deze analyses uitgevoerd moeten worden is de maand mei en per uitgevoerde analyse volgt een rapportage.²² Met de resultaten hiervan is het mogelijk om verdergaande analyses op te stellen (en evt. maatregelen daaraan te koppelen).

²¹ <https://www.nvrd.nl/wp-content/uploads/2024/11/Analyserapport-Benchmark-HHA-2023.pdf>. NVRD-benchmarkcijfers zijn ongewogen gemiddelden binnen de benchmarkpopulatie (±55% van NL) en dus representatief voor deelnemers, niet 1-op-1 voor heel Nederland.

²² Er mogen geen afzonderlijke bedragen in rekening gebracht worden voor het uitvoeren van deze sorteeraanlyses (zie eis FP-22 van het Programma van eisen en vraag 147 van de 1^e Nota van Inlichtingen (beide documenten maken deel uit van het contract met REMONDIS)).

6.5.4.2 Geen andere voorgestelde maatregelen n.a.v. sorteeranalyses (m.u.v. GFT-bakjes)

GFT

Het aandeel GFT in het fijn restafval (vooral keukenafval) is de grootste fractie en in alle jaren substantieel aanwezig. Daarmee is GFT de belangrijkste reductiehefboom. De voor dit rapport geanalyseerde metingen/sorteeranalyses zijn eind maart 2023 en halverwege februari 2025 uitgevoerd, waardoor logischerwijs tuinafval nagenoeg afwezig is.

De adviezen over de uitreiking van de (resterende) keukenemmertjes, toegangscontrole (GFT, maar ook fijn restafval) verzamelcontainers optimaal laten werken, voortzetten geregistreerde inzameling fijn restafval minicontainer en zorgen voor voldoende GFT verzamelcontainers, zijn hierboven al opgenomen. Een veelgehoord geluid van inwoners over de keukenemmertjes is dat deze als te groot bestempeld gezien worden voor op het aanrecht. We geven sterk in overweging om de inwoners van hoogbouwlocaties (aansluitingen op de verzamelcontainers) een kleinere/compactere uitvoering van een klein aanrechtbakje uit te reiken (of een keuze daarin te geven, in bijvoorbeeld grootte en/of kleur).²³ Hiermee geef je als gemeente een signaal af en kan tijdens de verstrekking van de bakjes direct communicatie ingezet worden om het belang van gescheiden GFT-inzameling te benadrukken. De kosten hiervan zijn relatief beperkt (ca. €10 per bakje * ca. 540 huishoudens aangesloten op verzamelcontainers = € 5.400,- excl. verzendkosten).

Een andere mogelijkheid zou nog kunnen zijn om seizoensinzameling van GFT in te voeren (wekelijkse inzameling van juni t/m augustus en overige maanden eenmaal per 2 weken in plaats van de huidige inzamel frequentie van eenmaal per 2 weken gedurende het hele jaar). Contractueel is hierop geanticipeerd in de overeenkomst met REMONDIS (optioneel voor de gemeente Landsmeer af te nemen dienstverlening). Uit de benchmark Huishoudelijk Afval van de NVRD blijkt echter dat de inzamel frequentie voor GFT weinig relatie vertoont met de respons. Gemeenten met een wekelijkse inzameling gedurende de zomermaanden zamelen namelijk niet meer GFT in dan gemeenten die dat niet hebben.²⁴ Naast dit argument speelt ook een grote rol dat de eventuele voordelen niet opwegen tegen de kosten ervan: de seizoensinzameling is bijna 50% duurder dan de huidige inzamel frequentie van eenmaal per twee weken. Tot slot is hierbij van belang dat mocht seizoensinzameling toch overwogen worden, het stellige advies is om eerst de resultaten van de ingevoerde maatregelen op een frequente basis gemonitord moeten worden.

Luiers

Het aandeel hygiënische fractie (o.a. luiers, incontinentiemateriaal en doekjes) daalt duidelijk tussen 2023 en 2025. Van het inzamelcontract met REMONDIS maakt gescheiden luierinzameling onderdeel uit (optionele dienstverlening die door de gemeente Landsmeer is af te roepen). Luiers worden in dat geval echter niet gerecycled maar verbrand. Er geldt hetzelfde poorttarief als voor fijn huishoudelijk restafval en bij luierverwerking is het aandeel waarover WBM betaald moet worden hoger (100%) dan bij fijn restafval (80%). Kostentechnisch en vanuit de recyclingdoelstelling loont het dan ook niet om de luiers apart in te zamelen (en te verwerken). Hoewel het een voordeel is dat door gescheiden luierinzameling de hoeveelheid restafval met circa max. 280.000 kg per jaar afneemt, weegt dit niet op tegen de eerder genoemde argumenten: de aanvullende kosten en het ontbreken van een

²³ Belangrijkste lessen gft-bakjes, Hogeschool van Amsterdam (auteurs Bente Snäll, Carlijn Kappers, Ilse Tool, Maarten Mulder). Juni 2024

²⁴ <https://www.nvrd.nl/wp-content/uploads/2024/11/Analyserapport-Benchmark-HHA-2023.pdf>.

bijdrage aan recycling.²⁵ Overigens, de totale landelijke verwerkingscapaciteit voor recycling van luiers is ook niet afdoende om gemeente Landsmeer daarbij onder te brengen.

Overig afval

De categorie ‘Overig afval’ (zoals tas, deken, kussen, stofzuigerzakken, kattengrind, knuffels, tapijt) daalt als aandeel in fijn restafval. E-waste (AEEA) in de fijn restafvalcontainer is ook laag in 2025. Het aandeel KCA/KGA is nog steeds als laag aan te merken, als is er wel een zeer beperkte stijging waarneembaar in 2025. Dit alles duidt op een naar behoren functionerende inzameling van deze stromen op de milieustraat.

6.6 Slotopmerkingen

6.6.1 Afronding maatregelen beleidsplan

Het afronden van de maatregelen uit het huidige Beleidsplan binnen afzienbare tijd wordt voorgesteld. Afwijkingen (zoals textiel huis-aan-huis vervallen, andere aantallen / locaties containers, hogere GHA-frequentie en tarief) zijn uiteraard mogelijk, waarbij het advies is om deze afwijkingen helder te motiveren en te communiceren (op technische haalbaarheid, juridische uitvoerbaarheid, kosteneffectiviteit en effecten op het serviceniveau).

6.6.2 Monitoring en evaluatie

Voordat conclusies kunnen worden getrokken over effecten van de (systeem)aanpassingen / maatregelen, is minimaal 6 maanden, maar bij voorkeur 12 maanden monitoring nodig (in verband met mogelijke seizoensinvloeden en gedragsadaptatie). De focus ligt daarbij op de goede werking van toegangssystemen voor verzamelcontainers fijn restafval en GFT, volledigheid plaatsing, geregistreerde inzameling fijn restafval en kwaliteit van gescheiden stromen. Dit sluit aan bij de VANG-benadering waarbij gemeenten sturen op meer én schonere grondstoffen, met indicatoren voor recycling en CO₂-reductie. Hierbij is het advies om in ieder geval het volgende te monitoren en te analyseren: data verzamelcontainers (aanbiedgedrag), aanbiedfrequentie minicontainers, kg/stroom, afkeurpercentages, bijplaatsingen, service-ervaringen (inwonersenquêtes) en doorrekening van WBM en CO₂-heffing.

6.6.3 Communicatie

Communicatie met inwoners is een speerpunt. Goede scheiding voorkomt onnodige verbrandingskosten en daardoor een toename aan heffingen/belastingen zoals WBM en CO₂-heffing. Beter scheiden verlaagt volumes restafval en dus deze kostenpost. Zet in de communicatie in op:

- Nut van keukenemmertjes (GFT) en juist gebruik van verzamelcontainers: schone stromen verhogen recyclingrendement en CO₂-reductie, gemiddeld 89 kg CO₂-reductie per inwoner in 2023 volgens de NVRD-benchmark.²⁶
- Wijkgerichte communicatie: inzet van lokale data en best practices uit de NVRD Benchmark HHA (peiljaar 2023) over scheidingsgraad, kwaliteit en bijplaatsingen.²⁷
- Kwaliteit boven kwantiteit: nieuwe VANG-focus op recyclingpercentage (i.p.v. alleen kg restafval); EU-doelen: minimaal 60% hergebruik/recycling in 2030.

6.6.4 Vervolgstappen pas als de basis op orde is

Zodra inwoners een passend serviceniveau ervaren (gemakkelijke scheiding, goede voorzieningen, heldere regels), kunnen prikkels worden overwogen om het scheidingsresultaat te verhogen. Dit vraagt raadconsultatie en zorgvuldige onderbouwing. Gemeenten met diftar kennen gemiddeld de

²⁵ Overigens, de totale landelijke verwerkingscapaciteit voor recycling van luiers is ook niet afdoende om gemeente Landsmeer daarbij onder te brengen.

²⁶ Analyserapport Benchmark Huishoudelijk Afval, peiljaar 2023 van de NVRD, paragraaf 2.1.

²⁷ Analyserapport Benchmark Huishoudelijk Afval, peiljaar 2023 van de NVRD, onder meer paragraaf 2.2, hoofdstukken 3 en 5, en paragraaf 4.9.

laagste afvalbeheerkosten en significant minder restafval. Landelijk neemt de toepassing toe (ca. 59% gemeenten in 2024). Het instrument is effectief, mits de basis op orde is, er sprake is van gedegen communicatie en monitoring.

Voorbeelden zijn de zgn. “difftar-light”-maatregelen (invoering stapsgewijs, laagdrempelig), zoals betalen per zak gecombineerd met strak ingeregeld anti-bijplaatsingsaanpak en belonen van schone stromen en monitoring afkeurpercentages.

Op termijn kan ook gedacht worden aan het stimuleren van circular hubs/reparatie, wat een impuls kan zijn voor de lokale werkgelegenheid én het voorkomen van onnodige verbranding van restafval en verminderen van grof-afvalstromen.

6.6.5 Terughoudendheid bij uitbreiding tariefgroepen afvalstoffenheffing

Het is advies is om zeer terughoudend te zijn met een verdeling waarbij grotere gezinnen (veel meer personen) substantieel meer gaan betalen. Een onlangs uitgevoerd onderzoek van gemeente Amsterdam concludeert dat sterke differentiatie per ingeschreven persoon ‘niet uitvoerbaar’ en onevenredig is (complexiteit, beperkte effecten voor 97% van de huishoudens, forse lastenstijging voor zeer grote gezinnen en waarbij minderjarigen juridisch niet uit te zonderen zijn).²⁸

Binnen de gemeente Landsmeer is er al sprake van 3 tariefgroepen. Scenario’s tonen aan dat budgetneutrale verschuivingen al snel leiden tot lastenstijgingen voor grotere huishoudens (bijv. +8% tot +40% afhankelijk van gekozen daling voor kleinere huishoudens). Parallel hieraan laten landelijke rapporten zien dat tariefdifferentiatie koppelen aan gedrag (difftar) effectiever is voor kostenbeheersing en reductie restafval dan louter tariefgroepen op basis van huishoudgrootte.²⁹

6.6.6 Voorstel formele verlenging en voorbereiding nieuw Beleidsplan

Het voorstel is om het huidige Beleidsplan formeel met 2 jaren te verlengen, gekoppeld aan een grondige analyseperiode (minimaal 1 jaar) en de voorbereiding van een nieuw Beleidsplan op basis van actuele prestaties, uitvoering van contractmanagement, systeemdata (toegangscontrole/registratie) en financiële doorrekening, inclusief VANG/EU-doelen (recycling $\geq$ 60% in 2030, doorkijk 65% in 2035).

De verwachte effecten van deze aanpak zijn dat er een zuivere meting en versnelling van de restafvaltrend waarneembaar zijn, zodra de systemen en toegang zijn geborgd (objectieve registraties, minder bijplaatsingen door handhaving en pasgebruik). Daarnaast is er een hoger recyclingpercentage conform VANG/EU-doelen door focus op kwaliteit en schone deelstromen. En tot slot zal er een betere beheersing van de kostenontwikkeling (minder verbrandingsvolume) en daarmee mitigatie van druk op de afvalstoffenheffing.

²⁸ [Amsterdam brengt mogelijkheden tariefdifferentiatie in kaart - AfvalOnline](#)

²⁹ Rapport “Afvalstoffenheffing 2023” van Rijkswaterstaat